ТҮРҮҮ ҺААЛИШАДТАЛ АДЛЯАР АЖАЛЛАХА

Коммунис партиимнай ээлжээтэ XXIII съезд үдэрһөө үдэртэ ойртожо байна. Республикымнай ажалшад бүхы совет арадтаяа хамта съездын урда тээхи социалис мүрысөөндэ оролсожо, шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана.

Эдэ үдэрнүүдтэ һү ехээр һаахын түлөө колхоз, совхозуудай һаалишад, малшад шармайн оролдоно. Съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа Сэлэнгын совхозой һаалишад, малшадай амжалтатайгаар бэелүүлжэ байһан тухай тус совхозой түрүү һаалишан Надежда Лазаревна Тадвашкина манай газетын үсэгэлдэрэй номерто толилогдоһон бэшэг соогоо элидхэхэ зуураа, үнеэн бүриһөө тугал абажа, 3500 килограмм һү һааха зорилго урдаа табяад, хүршэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой суута һаалишан, Социалис Ажалай Герой Пылжит Бальчиновна Жалсановатай мүрысэхые хүсэбэ.

Надежда Тадвашкинагай аша габьяа юуб гэхэдэ, манай нютагай үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлжэ, һайнаар һаажа шадабал, һү шэмыень хоёр-гурба дахин дээшэлүүлжэ, жэлдээ гурба мянган килограммһаа үлүүлжэ болохо гэжэ гэршэлжэ үгөө. Энэ һаалишанай тушаажа абаһан һүрэг үнеэдэй тус бүриһөө 1963 ондо 1736 килограмм һүн һаагдаһан байбал, нёдондо тэрэнь 3323 килограммда хүрөө бшуу. Хамта хүдэлдэг нүхэдынь, тэрэшэлэн бүхыдөө энэ совхоз үнеэдэйнгээ һү шэмэ эрид дээшэлүүлжэ шадаа.

Ямар аргаар иимэ амжалтануудые туйлаһан тухайгаа түрүү һаалишан тодорхойгоор бэшэбэ. Энээндэ ямаршье нюуса юумэн байхагүй. Бүхы сэдьхэлээрээ оролдоод, энэ һаалишанай дүршэлые баримталбал, хүн бүхэн үнеэдэйнгээ һү иимэ ехээр нэмээхэ аргатайл.

Иимэ арга боломжонуудай бии байһые бусадшье түрүү һаалишад харуулна. Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын эрхим һаалишан Зоя Колесова баһал эдэ жэлнүүдтэ үнеэдһээ хоёр дахин ехэ һү һаана. Жэлдээ үнеэн бүриһөө 2500—3000 килограмм һү һаадаг һаалишад аймаг бүхэндэ олон.

Эдэ түрүүшүүлэй амжалтанууд республикын колхоз, совхозуудта, һаалишан бүхэнэй ажалда бии байһан айхабтар ехэ арга боломжонуудые элишэлжэ үгэнэ. Мүнөө дээрээ олохон ажахынууд, һаалишад, малшад һү һааляа дээшэлүүлжэ шадаагүй. Эгээл иимэ ушарһаа нёдондо жэлдэ республика дотор үнеэн бүриһөө дунда зэргээр оройдоо 1246 килограмм һүн һаагдаһан байна ха юм. Энэмнай түрүүшүүлэй туйлалтануудһаа хоёр-гурба дахин багал.

Шэнэ жэлэй эхинһээ һү һааляа дээшэлүүлхын орондо олохон ажахынуудта доошонь оруулжа байна. Илангаяа Ахын, Хяагтын, Захааминай, Бэшүүрэй болон бусад зарим аймагуудай колхоз, совхозууд малай тэжээлээр бараг байбашье, нёдондоной энэ үеынхиһөө һү доогуур абажа, гүрэндэ бага худалдаба. Республикамнай бүхыдөө үнгэрһэн хорин хоногто урда жэлэй энэ үеынхиһөө 551 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда дутуу тушаанхай.

Яахадаа иимэ ушар тохёолдооб? Олохон ажахын хүтэлбэрилэгшэд үбһэ тэжээлэй хомор байһые мэдэжэ байгаад, тэрэнээ һайса буйлуулжа, шанаржуулжа малдаа үгэхэ гэжэ оролдоногүй. Жэшээнь, Баргажанай аймагай ажахынуудай һаалиин олохон фермын үнеэдтэ гидролизно аргаар буйлуулһан эһээгдэмэл һолоомо бэлдэгдэнэгүй. Мүн үнеэдые саг соонь үрэжүүлжэ ороондо оруулха талаар шанга хэмжээн абтанагүй. Иимэрхүү баримтанууд бусадшье аймагуудта үзэгдэнэ.

Шалгалта хээд үзэхэдэ, олон газарта һаалишадай дунда социалис мүрысөөн аша үрэ ехэтэйгээр эмхидхэгдэнэгүй, жэлэй эхиндэ социалис уялга абаха талаар бага зэргэ шуяалдаад лэ, тэрэнэйнгээ дүүргэлтые саг үргэлжэ шалганагүй. Түрүү һаалишадай дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо, хоорондоо мүрысэдэг малшадай бэе бэедээ ябалсажа, ажалаа шалгалаха, эрдэмэй туйлалтануудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлхэ асуудалнуудта анхарал бага табигдана.

Колхоз, совхозуудай зарим зоотехнигүүд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд ажал хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандана. Олохон һаалиин фермэнүүдтэ искусственна үрэжүүлгын пунктнууд зоотехническэ эрилтын ёһоор түхеэрэгдээгүй, үбэлдөө һалгатай байжа, һүрэгтэ орой шалгагдаагүй буханууд табигдана. Зоотехническэ тоо бүридхэл нарин нягтаар хэгдэнэгүй. Эдэ бүхы шалтагаануудһаа боложо, үнеэд олоороо һубайрна, һү шэмэнь алдагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо зоотехнигээр Мунко Базарсадаев ажаллаһан. Теэд тэрэ колхоздо зоотехнигэй абарһан юумэ байхагүй. Үхэр малынь олоороо һубайржа, һү шэмэнь ядэлөөгүй байшоо. Ахын аймагай колхоз бүхэндэ зоотехнигүүд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд ажалладаг. Теэд үнгэрһэн жэлдэ эндэхи үнеэдэй гурбанайнь нэгэ хуби һубайршаһан, жэлэй туршада үнеэн бүриһөө миил 372 килограмм һүн абтаа. Мүнөөшье малайнь һү шэмэ доошоо орожо байнхай.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхажа, һаалишад, малшадай ажалай эмхидхэл эрид һайжаруулжа, гэдэнэрэй дунда Надежда Лазаревна Тадвашкинагай бэшэг зүбшэн хэлсэжэ, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, тэндэхи партийна организацинуудай мүнөөдэрэй шухала хэрэг болоно.

Һү һаали ехэдхэхын тула нэн түрүүн фермэ, ажахы бүхэндэ һолоомо гидролизно аргаар буйлуулжа, эһээжэ, тэрээн сооһоо гурил талха нэмэжэ үнеэдтээ үгэхэ эрилтэ табигдана. Малай тэжээлдэ мочевинэ нэмэлсэжэ үгэхэ. Һаалишан бүхэн тэжээлдээ гамтайгаар хандажа, тэрэнээ малай хүлдэ гэшхүүлэнгүй, бага багаар үгэжэ, хоггүйгөөр эдюулхэ уялгатай.

Түрүү һаалишад, ажахынууд үнеэдээ бултыень тугаллуулжа шадаһанайнгаа ашаар лэ һү ехээр һаадаг. Хэрбээ энээндэ олонитын анхарал хандуулбал, нэгэшье үнеэ һубайруулхагүй арга бии. Нёдондо Прибайкалиин аймагай колхозууд бүхыдөө 100 үнеэнһээ 101 тугал абажа шадаа. Энээнэйнгээ ашаар бүхы аймагаараа үнеэн бүриһөө 1865 килограмм һү һаагаа ха юм. Тиимэһээ энэ жэлдэ— шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ һү ехээр һаахын тула үнеэдые саг соонь үрэжүүлжэ, хээлитэй болоһыень шалгаха, үнеэдэй һубайралгатай эрид тэмсэхэ гээшэ бүхы һаалишад, малшадай, зоотехнигүүдэй, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэй нангин хэрэг мүн.

Гэхэтэй хамта һаалишан бүхэн үнеэдээ оролдосотойгоор, зоотехническэ эрилтын ёһоор, түрүү һаалишадай жэшээгээр һайса шабхажа һааха, шэнэ тугаллаһан гунжан үнеэдые илангаяа оролдосотойгоор һааха эрилтэ табигдана. «Ехэ һүн — һаалишанай гарта» гэжэ мартажа болохогүй.

Колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, партийна организацинууд, мэргэжэлтэд һаалишадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, зоотехническэ һуралсал эмхидхэхэ, тэдэнэрэй ажаһуудалай, культурна эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандажа, тэрэниие һайжаруулха талаар али бүхы хэмжээ абаха болоно.

НҮХЭД ҺААЛИШАД! Сэлэнгын түрүү һаалишанай бэшэгтэй танилсажа, энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө тугал абаха, һү ехээр һааха гэһэн социалис мүрысөөндэ бүгэдөөрөө жагсыт. Түрүүшүүлэй дүршэл бүгэдын шадабари болог лэ.

«Буда-Цырен Булгатов ажалша бэрхэ хүн даа» гээд нютагайнь зон хөөрэлдэнэ. Ахалагша хонишоноор 6 жэл ажаллажа байна. Тэрэнэй һайнаар хүдэлжэ байһаниие ажалайнь дүн гэршэлнэ ха юм. Буда-Цырен Дондокович Булгатов нёдондо 730 эхэ хонидые харууһалаад, зуун толгой бүрин 92 хурьга түлжүүлһэн байгаа. Хонин бүриһөө 3 килограмм 860 грамм нооһо хайшалагдаа, бригадань түсэбөө 130 процент дүүргэһэн байгаа. Тиигэжэ энэ бригадынхид мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлэлсэһэн байха юм.

Мүнөө нүхэр Булгатовай хүтэлбэрилдэг бригадын хонишод үбэлэй хурьга абажа байна. Январиин нэгэнһээ хойшо 400 шахуу хурьган абтаа, тэдэнь гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэнэ. Бригадынхид эдэ хонидоо зун, намарай үедэ һайнаар таргалуулаад, саг болзор соонь искусственна аргаар үрэжүүлээд, мүнөө хурьгадые олоор абажа байнхай. Февраль һарын эхеэр отарын бүхы хонид хурьгалжа дүүрэхэ.

Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр Булгатовай хүтэлбэрилдэг бригадынхид түрэл партиингаа XXIII съездые угтуулан һайнаар ажаллажа, зуун эхэ хонин бүриһөө 95-һаа үсөөн бэшэ хурьга абахаар шиидэнхэй. Зураг дээрэ: ахалагша хонишон Б-Ц. Булгатов (зүүн гарһаа) управлениин зоотехник нүхэр М. Будажаповтай хөөрэлдэжэ байна.

Т. ГАРМАЕВАЙ фото.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 21 (11007) | 1966 оной январиин 26, среда | Сэн 2 мүнгэн

Түрүүшын хурьгад абтана

Бальжин Бунтарович Цыбиков ахалагша хонишоноор ажаллаһаар найман жэл болобо. Энэ хугасаа соо өөрынгөө баян дүй дүршэлдэ нилээд олон залуушуулые һургаһан байха. Тэрэнэй отара Хонин-Шулуута гэжэ газарта үбэлжэдэг. Мүнөө хонидынь олоороо хурьгалжа эхилээ. Хамта 200-гаад хурьган абтаад байна. Коммунист Жамбал Санжиевай отарада мүн лэ 200-гаад хонин хурьгалаа.

Эдэ хоёр хонишод КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсон, хонин бүриһөө хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр тэжээхэбди гэһэн уялга абаад ажаллажа байна. Поёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой суута хонишодой хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, һанаһанаа бэелүүлхэ байхань лабтай.

С. БИЛИКТУЕВ.

Сэлэнгэ.

БЭЛШЭРЭЙ БЭРХЭ ХОНИШОН

Зэдэ Сэхир хоёрой уулзуурта Бэлшэрэй хонинной отара түбхинэнхэй. Эндэ жэл бүхэндэ «Дружба» колхозой хэдэн зуугаад эхэ хонид үбэлжэдэг. Байра байдалынь, хашаа хорёонь яб гэмэхэнээр заһаатай, ажалша бэрхэл хүнэй хүдэлдэг газар гэжэ абаһаар мэдэхээр.

Эндэ 6-дахи жэлээ хүдэлхэдөө Гомбо Дагбаев саг үргэлжэ ажалай амжалта туйладаг байна. Үнгэрөөшэ жэлдэ харууһалһан 100 хонин бүхэнһөө 99 хурьга түлжүүлжэ, нютаг дээрээ суурхаа һэн. Хайшалһан нооһониинньшье һайн шанартай, яһала ехэ абтаа. 1965 ондо һайн үрэ дүн туйлаһан байжа, «Республикын эрхим хонишон» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө. Гомбо Дагбаевай отарынхид 150 түхэриг мүнгэн шан абаа бэлэй. Партиин XXIII съездын хүндэлэлдэ улам эршэмтэйгээр ажаллажа, шэнэ амжалта туйлаха байһаниинь дамжаггүй.

Б. ДОРЖИЕВ.

Захаамин.

ШАГНАЛДА ХҮРТӨӨ

Буряадай хүдөө ажахын институдай актова зал соо һуралсалай ажахын һаалишадай суглаан болобо. Үнгэрһэн жэлэй дүнгүүд тухай һуралсалай ажахын партийна комитедэй секретарь Борис Цыренов элидхэл хэбэ.

Тус ажахы үнгэрһэн жэлдэ баясама үрэ дүн туйлаа. Эндэхи түрүү һаалишад Аграфена Степанова, Валентина Астраханцева, Прасковья Ступакова гэгшэд үнеэн бүриһөө 3500 литр һү һаажа, магтаал хайрада хүртөө. Тиихэдэ мал адуулагшад Павел Стуков, Евдокия Хвостова гэгшэд ажал хүдэлмэридөө ёһотойхон амжалта туйлаа. Тэдэнэр томо үүлтэрэй 120 бурууну удые бэлшээн таргалуулаад, бэшэ ажахынуудта худалдажа, 73 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулһан байха. Тугалшан Александра Соколовашье ажалдаа баһал магтаалтай.

Суглаанай һүүлээр институдай ректор Василий Родионович Филиппов ажалай түрүүшүүлдэ һуралсалай ажахын чемпионой лентэ зүүлгэжэ, Хүндэлэлэй грамота барюулһан байна.

Һуралсалай ажахын һаалишад КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ бүри дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, улам эршэ зоригтойгоор ажаллажа оробод.

Л. ГАРМАЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ЗАЛУУ ҺААЛИШАН ВАЛЯ ЦЫРЕНЖАПОВА ҮНИНЭЙ ҺААЛИШАН ЗИНАИДА МАКСИМОВА ХОЁР ХАРУУЛАГДАНА.

Авторай фото.

ХҮН БҮХЭН ХУБИТАЯА ОРУУЛАЯЛ

КПСС-эй XXIII съездые жиирэй хонишон ямараар угтажа байнаб

ХОНИШОНОЙ ажалшье мэдээжэ aaб даа. Үбэлэй ханхинама хүйтэн жабар соо харанхы үглөөгүүр бодожо, үбһэ тэжээлээ зөөхэ, хобто кормушкадань хэхэш. Хонидоо нэгэ нэгээр барижа, хүсэ шадалаа табяагүй аа гү гэжэ шалгахаш, тиигээд тэдэнээ илгахаш. Иигэһээр байтарший наран гараха. Хонидоо хашааһаань гаргажа эдеэлүүлхэ, уһалхаш.

Энэ мэтээр сүлөө тухагүй эрьелдэһээр лэ, ажалдаа һамаарһаар үдэрэй ошоһониишье мэдэхэгүйш, ехээр эсэһэнээшье ойлгохогүйш.

Мүнөө үедэ бидэнэй ажал бүришье харюусалгатай шанга болоод байна. Хониднай хүсэ шадал һайнтай ондо ороһой гэжэ бүхы шадалаараа оролдон, һүниин зүүдэн, үдэрэй һанаан боложо ябагдана гээшэ.

Энэ жэлдэ манай отара хонидые түрүүлхэгүй юм. Юуб гэхэдэ, зургаан жэл удаагаар түрүүлһэн хонидоо хуу гүрэндэ тушаагаад, нёдондоной түл, шэнэ түлгэнүүдые абанхайбди. Тэдэнээ һайнаар ондо оруулаад, хойто намар үрэжүүлжэ, түрүүшынхеэ хурьгалуулха зон аабзабди даа.

Тиигэбэшье гансахан хонидоо хараад лэ, ондоо юуншье тухай бодонгүй, республика, орон дотороо боложо байһан шухала үйлэ хэрэгүүд тухай анхарангүй ябаха болоо һаамнай таарахагүйл даа. Жэшээнь, мүнөө партиингаа ЦК-гай нёдондо болгошо мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдэй хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар, мүн хүдэлмэришэ хүн зоной ажабайдал һайжаруулха хэрэгтэ али тухай ехэ аша туһатай байһаниие ойлгонгүй ябажа болохо аал?

Би эрдэм һургууляар ехэ бэшэ, миил жиирэй хонишоншье һаа, энэ Пленумэй хэды ехэ удха шанартай байһаниие өөрынгөө бодото ажал дээрэһээ тобойсо хаража ябанаб. Энээнһээ урагша 7-8 жэлдэ эхэ хонидой отарада хүдэлхэдөө, яһала бараг дүн туйлажа, зуун эхэ хонин бүриһөө ходол 80-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаһал байнаб. Теэд үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли иимэ ехэ түлөөһэндэ оройдоошье хүртэжэ үзөөгүйб. Юуб гэхэдэ, мүнөөмнай һайн ажалай түлөө—ехэ түлөөһэн гэһэн ёһо гурим бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна бшуу. Нёдондо бидэнэр гэрээрээ хүдэлжэ, 539 эхэ хонидһоо 539 хурьга абаад, гарза хоролтогүй түлжүүлээд, гансахан ажалай нэмэлтэ түлөөһэндэ 15 хонин өөһэдтөө абаабди. Гадна би өөрөө «Республикын эрхим хонишон» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөөд, СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулһан выставкэ ошохо путёвкоор шагнагдааб, харин отарымни хонишод 100 түхэриг мүнгөөр шагнагдаа юм.

Үнэн зүрхэнһөө оролдожо туйлаһан ажалыемнай иимэ ехэ үндэрөөр сэгнэһэндэнь бүхы сэдьхэлһээ баярлажа, бүри урмашан зоригжожо, саашадаа улам һайнаар хүдэлхэ хүсэл түрэнэ. «Мал хараһан—ама тоһодохо», «Ажал хэһэн—амбаар дүүрэн» гэжэ зоной хэлсэдэг одоол зүб боложо байна ха юм. Иимэл байха ёһотойл даа.

Гэбэшье би иигэжэ хэлэхэдээ хүн бүхэн гансал олзын түлөө, ехэ түлөөһэ абахын түлөөл хүдэлжэ, һайн үрэ дүн туйлаха гэнэ бэшэб. Нэн түрүүн хүн бүхэн өөрынгөө сэдьхэлһээ, һэшхэлээрээ оролдожо, хамтын хэрэгтэ хайшан гээ һаа ехэ туһа нэмэри оруулхамни ааб гэжэ хүдэлхэ зэргэтэйбди, хүдэлнэшьебди.

Мүнөө бүхы совет араднай түрэл инаг партиингаа ээлжээтэ XXIII съездые угтажа, ажал хүдэлмэридөө толотомо ехэ үрэ дүнгүүдые туйлахын түлөө тэмсэжэ байна гээшэ. Ажалша, малша хүн бүхэн энэ ехэ хүдэлөөн, тэмсэлэй хажуу талада байжа шадахагүй бшуу. Тиимэһээ манай отарын хонишод булта энээндэ бага, ехэшье һаань өөһэдынгөө хубитые оруулха гэжэ үнэн зүрхэнһөө оролдоно.

Би өөрөө Дадьба басагантаяа хоюулан 539 эмэ түлгэнүүдые хаража байнабди. Энэ сүлөө тухагүй үедэ минии хүгшэн Бальжима Очирова пенсидэ гараһаншье һаа, гэртээ миич һуужа шаданагүй, ходол туһалжа, саана наана гүйсэжэл байдаг.

Байгша ондо түрэхэшьегүй һаань, шэнэ түлгэнүүдээ тобир һайнаар, тарганаар ондо оруулха гээшэ баһал шухала. Хүсэ шадал һайнтай үбэлжэһэн түлгэнүүднай ерэхэ хабартаа, зундаа бүри ехээр таргалжа, намар булта һаадгүй үрэжүүлэгдээд, хойто жэлдэ хурьгалхадаа түлыншье сула байха, гарза хоролтогүй түлжүүлэгдэхэ ха юм. Ерэхэ жэлдэ шэнэ түрэхэ түлгэ бүхэнһөө 95-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ гэжэ мүнөөнһөө бүхы хэрэгтэй юумэ хэжэ байна гээшэбди. Өөһэдынгөө хүсөөр 250 центнер үбһэ, баһал тэды шэнээн зелёнко газаагаа шэрэжэ абаад, хонидтоо эдюулнэбди. Үбһэ тэжээлээ арьбалжа, дулаахан үдэр бэлшээринь саһа этээд, трактораар хамуурдуулаад, хонидоо адуулнабди. Юуб гэхэдэ, хонид гээшэ ходо хаалгатай байхадаа һайн бэшэ, харин хүйтэндэшье бага зэргэ бэлшэжэ, өөһэдөө хоол олложо эдихэдээ, бэеэ шангаажа, халуу орожо ябаха бшуу.

Бидэ саашадаа ажахын тоосоондо ороод, сабшалан, бэлшээри даажа абаха, үбһэ тэжээл өөһэдөө бэлэдхэдэг болохо, хамаг ажалаа өөһэдынгөө хүсөөр хэдэг болохо гэжэ байнабди. Энэ алишье талаараа һайн байха гэжэ һанагдана.

Байгша ондо республикынгаа бүхы хонишодтой хамта хонин бүриһөө заабол хурьга абахын түлөө мүрысэхэ аргагүй байһамнай халагламаар. Теэд ерэхэ жэлдэ түлгэнүүдээ түрүүлжэ, одоол хурьга олоор түлжүүлхын түлөө тэмсэхэмнай хаана ошохо һэм. Бидэшье зорилгондоо хүрэхэл байхабди.

Б. БАЛДАНОВ,
Бэшүүрэй совхозой ахалагша хонишон.

КПСС-эй делегаци Италиин Коммунис партиин XI съездэ хабаадахаяа мордобо

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, секретарь М. А. Суслов (делегациин толгойлогшо), КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Украинын КП-гэй Крымэй обкомой нэгэдэхи секретарь Н. К. Лутак, КПСС-эй Московско городской комитедэй секретарь А. П. Шапошникова гэгшэдһээ бүридэһэн КПСС-эй делегаци Италиин Коммунис партиин XI съездын хүдэлмэридэ хабаадахын тула Италиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй уряалаар Рим ошохоёо январиин 24-дэ мордобо.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-да УУЛЗАЛГА БОЛОБО

КПСС-эй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев январиин 19-дэ Кипрэй ажалшан арадай прогрессивнэ партиин (АКЭЛ) генеральна секретарь Э. Папаиоанну, АКЭЛ-эй генеральна секретариин орлогшо А. Фантис гэгшэдһээ бүридэһэн АКЭЛ-эй делегацитай КПСС-эй ЦК-да уулзажа хөөрэлдэһэн байна.

Энэ уулзалгын үедэ АКЭЛ-эй делегаци Кипртэхи байдал тухай, Кипрые өөрынтөө сэрэгэй бааза болгохо гэжэ оролдодог НАТО-гой империалис бүлэгүүдэй зүгһөө Кипрэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархалгые буруушааһан киприот арадай тэмсэл тухай КПСС-эй ЦК-гай түлөөлэгшэдтэ мэдээсэбэ.

Оронойнгоо бүрин бэеэ даахын, сүлөөтэ байдалтай болохын, газар уһанайнгаа бүрин бүтэн байхын түлөө киприодуудай тэмсэлые Советскэ Союз хододоо дэмжэдэг, гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргахын, Кипртэхи сэрэгэй баазануудые усадхахын түлөө, Цюрих-Лондоной хэлсээнүүдээр киприот арадта баадхагдаһан хизаарлалтануудые болюулхын түлөө тэмсэдэг юм гэжэ КПСС-эй ЦК-гай түлөөлэгшэд мэдүүлбэ. Кипрэй асуудал амгалан гуримаар, ООН-ой гол ёһонуудтай, хүнэй эрхэ тушаа декларацитай зохилдуулагдан, гадаадын ямаршье хамаархалгагүйгөөр, бүхы киприот арадай—грегүүдэй ба турогуудай аша туһада шиидхэгдэжэ болохо, шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ Советскэ Союз тоолоно.

КПСС-эй, АКЭЛ-эй түлөөлэгшэд Вьетнамда эсэргүү США-гай империалистнуудай ба тэдэнэй туһамаршадай ээрхэг түримхэй ябуулгые эрид буруушаагаад, баатар габьяата вьетнам арадтай аха дүүгэй ёһоор һаналаа нэгэдэнхэй байһанаа элирхэйлбэ. Империализмда ба колониализмда эсэргүү, амгалан байдалай түлөө, арадуудай хоорондын хани барисаанай түлөө тэмсэжэ үргэлжэлхэ, 1957, 1960 онуудтахи Московско зүблөөнүүдэй документнүүдэй үндэһөөр уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые хамгаалха гэжэ ооһэдынгөө партинуудай шиидэнхэй байһые эдэ түлөөлэгшэд лаблан тэмдэглэбэ.

Энэ уулзалга хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө.

Москва шадарай нүүрһэнэй бассейнэй «Ширино-Сокольническая» гэжэ № 38 шахтын Коблюк Семен Степановичай участок ехээр сууда гаранхай. Энэ участок декабрь һарада 55014 тонно нүүрһэ малтажа, бүхэсоюзна шэнэ рекорд тогтоогоо. Зураг дээрэ: участогай түрүү горнягууд. Зүүн гарһаа—комбайнай машинист В. Н. Дымарев, участогай начальник С. С. Коблюк, комплексно бригадын бригадир Д. Л. Жидких, хүдэлмэрилэгшэн А. И. Алешников.

ТАСС-ай фотохронико

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Н. Б. ПИВОВАРОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШООР ТОМИЛХО ТУХАЙ

Нүхэр Пивоваров Николай Бунинович Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор томилхо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ. Соведүүдэй байшан. 1966 оной январиин 25.

ЭГЭЭЛ ШУХАЛА АСУУДАЛ

ПАРТИИН ЦК-гай сентябриин Пленум ажахые тодорхой һайнаар хүтэлбэрилхэ талаар зүб харгы зам заажа үгэбэ. Тэдэнэй нэгэн арадай ажахын тоосооной холбоо харилсаа үргэнөөр нэбтэрүүлхэ эрилтэ болохо юм.

Коммунис парти, советскэ правительство ажахын тоосоо хэрэглэхэ асуудалда ходо анхарал хандуулжа байгаа. В. И. Ленин совет засагай тогтоогдоһон бүри түрүүшын онуудта ажахын тоосооной, материальна урмашуулгын үндэһэ һуури дээрэ экономико хүгжөөхэ шухала гэжэ заагаа һэн. Продукци үйлэдбэрилхэдэ гаргашалагдаһан бүхы гаргашые бэлэн продукци худалдажа тэхэрюулэн бусаахаһаа гадна ажахыда ашаг олзо оруулха гээшэ ажахын тоосооной гол эрилтэнь мүн.

Үйлэдбэрие хүтэлбэрилгын онол аргануудай дундаһаа ажахын тоосооной булюу һайн байһаниинь социалис байгуулалтын дүй дуршэл дээрэ шалгагдаа. Ажахын тоосооной гол илгаань юуб гэхэдэ, иимэ: үйлэдбэриин гаргаша научна үндэһэ һуури дээрэ түсэблэгдэхэ; тодорхой түсэб, тоо бүридхэл табигдаха; гаргаша бага болгохо бүреэ хүдэлмэришэд материальна талаараа урмашуулагдаха; үйлэдбэри һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ; хүдэлмэриин дүнгые хэгдэһэн гаргашатайнь сасуулжа үзэхэ; социалис үйлэдбэрие үргэдхэхын тула сэбэр олзо доход оруулагдаха ёһотой юм.

Манай ажахын байгуулалтын зайлашагүй ёһо хуулиин—бага гаргашатайгаар ехэ продукци үйлэдбэрилгын гол арга боломжонуудай нэгэниинь ажахын тоосоон болоно.

Харин ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ һүүлэй үедэ горитой дутагдал дайралдадаг болоо. Эдэ дутагдал тухай партиин ЦК-гай сентябриин Пленум заажа үгэбэ. Предприятинуудай бэеэ даанги байдал һүүлэй үедэ хизаарлагдаһан байба. Хоёрдохёор, түсэб зохёолгодо научна болон техническэ тоосолгын үндэһэ һуури хараада абтадаггүй, ганса нэгэ хүнэй шиидхэбэри, заабари хүтэлбэри болгодог һэн. Гурбадахяар, гол, эрьесын фонднуудые аша туһатайгаар хэрэглэхын тула предприятинууд харюусадаггүй байба. Дүрбэдэхеэр, ажахын тоосоон ажалай түлөөһэнэй ёһо гуримтай холбогдодоггүй байгаа. Гадна, үнэ сэн зохёолгын дутагдал экономическа тоосоо, тоо бүридхэл һуларуулдаг, үнэ сэнгэй бага, ехэ боложо байхада үйлэдбэри ашаг олзо үгэхэ гэжэ эртээнһээ найдахань бэрхэтэй һэн.

Партиин ЦК-гай Пленумэй баталан абаһан хэмжээн ажахын тоосоо хүгжөөхэ, саашань нарижуулан һайжаруулха хэрэгтэ һаад ушаруулдаг баримта усадхаха арга боломжо олгожо үгэбэ.

Ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ талаар бии байһан дутагдал ганса тогтоол, шиидхэбэри абалгаар дүүрэдэггүй юм. Тэдэние бодото дээрэнь бэелүүлхын тула үйлэдбэриин предприяти бүхэндэ эмхидхэлэй-ажахын, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри үнгэргэхэ шухала.

Энэ талаар мяха-консервнэ комбинадта юун хэгдэнэ, ямар ажал ябуулагдана гээшэб? Ажахын тоосооной гол шэглэл юуб гэхэдэ, предприятинуудай, предприяти болон гүрэнэй хоорондо, харин предприятинуудта цехүүд болон участогуудай хоорондо ажахын тоосооной харилсаа холбоо нарижуулан һайжаруулга мүн болоно. Предприяти гүрэн хоёрой хоорондохи ажахын тоосооной харилсаа холбоон «Гүрэнэй социалис үйлэдбэриин предприяти тухай дүрим» дотор юридическэ талаараа батадхагданхай. Энэ шэнэ «Дүрим» предприятинуудай эрхэ дээшэлүүлээ, олон асуудал өөһэдөө шиидхэхэ арга боломжо олгоо. Үйлэдбэрие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ шэнэ «Дүримэй» ямар ехэ удха шанартай байһые нэгэ жэшээ дээрэ харуулжа болохо. Энээнһээ урда алмагдаһан салин хүлһэн ямар нэгэ һарада үлүү ехээр гаргашалһанай тоо бүридхэлдэ оруулагдадаггүй байгаа. Иимэ ёһо гурим мяханай промышленностьда ехэ таагүй байгша һэн. Юуб гэхэдэ, үүсэлэгдэхэ мал һара бүридэ нэгэ адли тоогоор мяханай комбинадта тушаагдадаггүй гээшэ. Зарим һарануудта олон, заримдаа үсөөн мал тушаагдадаг. Энэ ушарһаа түсэб дүүргэлгэ, салин хүлһэ гаргашалга һара бүхэндэ ондо ондоо байдаг. Шэнэ «Дүримэй» ёһоор урдань алмагдаһан салин хүлһэн хараада абтадаг, жэлэй туршада тоо бүридхэлдэ оруулагдадаг болоо. 1965 оной арба нэгэ һара соо мяханай комбинат 160 мянган түхэригэй салин хүлһэ алмаа, алмаһан энэ мүнгөөрөө декабрь соо хэгдэһэн үлүү ехэ гаргашаяа бусаажа шадаһан байха юм.

Предприятинуудай ажахын тоосооной эрхэ бүри үргэдхөөһөө, ажалай, мүнгэн зөөриин арга боломжо зүбөөр, аша туһатайгаар хэрэглэгдэхэ, түсэбтэ даабари амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ ушартай.

Сентябриин Пленумэй шиидхэбэри предприятинууд хоорондо ажахын тоосооной ёһо гурим бүри үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэжэ хараална. Ажахын договорой удха шанар нэн түрүүн дээшэлүүлэгдэхэ. Договороор хараалагдаһан уялгаяа предприятинуудай заатагүй дүүргэхын тула экономическа тусхай хэмжээн, ондоогоор хэлэхэдэ мүнгөөр, зөөрөөр харюусаха хэмжээн абтаха болоо.

Нэгэ талаһаа колхоз, совхозуудай, нүгөөдэ талаһаа бэлэдхэлэй организацинуудай хоорондо договороор баталагдаһан уялга мүнөө хүрэтэр муугаар дүүргэгдэдэг байба. Жэшээлхэдэ мал тушааха тухай уялга саг соогоо дүүргэгдэдэггүй, хараалагдаһан болзор оло дахин хазагайруулагдадаг һэн. Теэд уялгаяа бэелүүлээгүй, саг болзор соонь малаа тушаагаагүй колхоз, совхозуудта финансова талаар абтаха хэмжээн хэрэглэгдэдэггүй шахуу, заримдаа огто хэрэглэгдээгүй байгаа.

Договороор абаһан уялгаяа дүүргэхын тула харюусалга дээшэлүүлбэл, түсэб зохёолго һайжаруулагдаха, бэелүүлэгдэхэ түсэбтэ даабари предприятинууд, ажахынуудта үгтэхэ юм. Эдэ бүгэдэ хадаа үйлэдбэрие жэгдэ һайнаар, ашаг олзо үгэжэ байхаар эмхидхэхэ, экономическа үрэ дүнгынь дээшэлүүлхэ арга олгохо.

Промышленность хүтэлбэрилгые шэнэдхэн хубилгаха, предприятинуудай эрхэ үргэдхэхэ гэжэ хараалһан хэмжээ бэелүүлхэдэ үйлэдбэриин хоорондохи ажахын тоосооной удха шанар улам дээшэлүүлхэ юм. Энээнтэй хамта цехүүд, участогууд хоорондохи харилсаа холбоо гуримшуулха, предприятинуудай түсэблэлгэ, тоо бүридхэл, шэнжэлэлгэ хэхэ хүдэлмэри һайжаруулха гэжэ хараалагдана. Гол продукци үйлэдбэрилхэдэ хэрэглэгдэхэ ёһотой уһанай, электроэнергиин, халуун, хүйтэн ууралай хэды шэнээн гаргашалагдаха байһаниинь тусхайлан эртээнһээ тодорхойлогдохо, мүн хиналта-тоололтын, шэгнүүриин аппаратура цехүүдтэ тодхогдохо ёһотой юм.

Салин хүлһэ түлэхэ нормативна онол арга хэрэглэхэ бэлэдхэл хэгдэжэ эхилээ. Түхеэрэлгэ саг соонь заһабарилха, тусхай харууһа эмхидхэхэ, гол фонднуудые цехүүдтэ даажа үгэхэ гэхэ мэтэ ажал мүн лэ хэгдэжэ байнхай.

Түүхэй эд, материал болон элдэб янзын энерги, салин хүлһэ нормын ёһоор гаргашалха асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулжа байбал, алмалта хэхын түлөө тэмсэл дэлгэрүүлэгдэхэ ушартай. Тиигэбэл ажалшад бии байһан арга боломжоёо, мүнгэн, материальна баялигаа аша туһатайгаар хэрэглэхэ гэжэ оролдохо, ниитын зөөри гамтайгаар гаргашалхаар хүмүүжүүлэгдэхэ юм. Алмалта хэхэ тэмсэлдэ сентябриин Пленумэй шиидхэбэриин нүлөөн, удха шанар айхабтар ехэ. Юуб гэхэдэ, материальна урмашуулга хэрэглэхэ ёһо гурим предприятинуудай хүдэлмэриин түгэсхэлэй үрэ дүнгһөө, — ашаг олзо абалгаһаа сэхэ дулдыдаха юм.

Мяха-консервнэ комбинадта экономическа хэдэн хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдэжэ байна. Тэдэнэй нэгэн мал тушаалгын, тушаажа абалгын шэнэ ёһо гурим зохёогдожо, хэрэглэгдэжэ эхилээ. Энэ шэнэ гурим малай амидын шэгнүүрэй түлөө тоосоо хэхэ гэһэн урдань хэрэглэгдэжэ байһан гуримһаа юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, малай шэгнүүр, мүн тэдэнэй ямар тобир тарган байһаниинь хараада абтадаг болоо. Тоосоо хэлгын шэнэ гурим ганса мяханай комбинадай экономикодо һайн нүлөөтэй байха бэшэ, мал тушаадаг колхоз, совхозуудай экономикодо ехэ аша туһатай юм. Тобир тарган мал тушаадаг ажахынууд ехэ түлөөһэ абаха, тиигэжэ мяхалиг мал тэжээһэн гаргашаяа дууһан бусаажа абаха байна. Эсэстээ энэ шэнэ ёһо гурим мал үсхэбэрилдэг ажахынуудай болон мяханай комбинадуудай хоорондохи ажахын тоосооной харилсаа холбоо бэхижүүлэн хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулагданхай.

Партиин ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэрие бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэжэ оролдожо байһан мяханай комбинадай коллектив экономическа хүдэлмэри һайжаруулха талаар зохихо хэмжээ хараалжа, тэрэнээ дүүргэжэ эхилээ. Предприятинууд хоорондохи ажахын тоосооной харилсаа холбоо бэхижүүлхэ гээшэ экономическа хүдэлмэриин гол шухалань, эгээл ехэ удха шанартай хэмжээн мүн.

Н. СПЕРАНСКИЙ,
мяха-консервын комбинадай главна экономист.

Ажахы эрхилхэ һургуули

БУРЯАД ҮНЭН ХУУДАҺАН № 1 (4)

Алексей Кириллович Барышниковай хүтэлбэрилдэг комплексно бригада Галуута-Нуурай шахтоуправлениин 7/8 шахтын нүүрһэшэдэй дунда түрүүлжэ ябана. Халаан бүхэнэйнь нормо ходо үлүүлэн дүүргэгдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Барышниковай (баруун гарһаа хоёрдохи)бригадын гэшүүд шахта руугаа орохынгоо урда хэхэ ажалаа зүбшэжэ байна.

ЭКОНОМИКО ШУДАЛААД БАЙХАДА...

Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, предприятинуудай коллективүүд экономическа талаараа һайн үрэ дүн туйлаха асуудалда ехэ анхарал хандуулдаг болоо. Энэньшье ойлгосотой. Партиин ЦК-гай сентябриин Пленум промышленностие тодорхой һайнаар хүтэлбэрилхэ, ажахын бүхы асуудал эзэн ёһоор эмхидхэхэ гэжэ онсо зааһан гээшэ.

Предприятинуудай коллектив бүхэн партиин ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэрие хүлеэн абажа, ажахынгаа, үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхэхэ, экономическа һайн үрэ дүн туйлаха арга боломжо хараалһан байна.

Байгалай модоной баазын коллектив үнгэрһэн жэлые мүү бэшээр түгэсхөө. Түсэбһөө гадуур 12 мянга гаран шпала хэрэглэгдэбэ, хайрсагай 8 мянга шахуу кубометр модон бэлэдхэгдэв, ондоо продукци бүтээгдэ.

Хайшан гэжэ, ямар аргаар иимэ амжалта туйлагдааб? Үйлэдбэриин эмхидхэл һайжаруулха, экономико шудалха хэрэгтэ нэн түрүүн гол анхарал хандуулагдаба. Баазын хүтэлбэрилэгшэд, инженерно - техническэ хүдэлмэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, бүхы коллектив экономико шудалжа эхилһэн байна. Гол показателяар түсэбэй хэр зэргээр дүүргэгдэжэ, ямар гаргашын хэгдэжэ, хэды шэнээн салин хүлһэнэй түлэгдэжэ байһаниинь үдэр бүриин тоо бүридхэлдэ абтажа эхилһэн юм. Энээнэй ашаар үйлэдбэриин участок бүхэнэй ажал тобойсо харагдадаг, хаана ямар газарта һайн гү, али дутагдалай гарадагынь саг соогоо элирүүлэгдэдэг болоо.

Гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ, материал болон түүхэй эд, электроэнерги, түлишэ гамтайгаар гаргашалха, салин хүлһэнэй фондые зүбөөр хэрэглэхэ, түхеэрэлгэ бүтээсэтэйгээр ашаглаха гэхэ мэтэһээ үйлэдбэриин экономико бүхы дээрээ дулдыдана.

Баазын коллектив продукци үйлэдбэрилхэдөө тэрэнэй гаргаша бага болгохо гэжэ оролдоно. Нёдондо жэлэй 9 һара соо товарна продукциин өөрынь үнэ сэн 4,1 процентээр хямдаруулагдаһанай ашаар түсэбөөр хараалагдаһан бүхы 880,6 мянган түхэригэй олзо оруулагдахаһаа гадна, хоёр мянган түхэригэй олзо даабариһаа гадуур абтаһан юм. Иимэ олзоһоо 36 мянган түхэриг предприятиин фонддо үгтөө. Тэрэнээ хүдэлмэришэдэй культурно-ажаһуудалай байдал хангалгада зорюулһан.

Үйлэдбэриин гол болон эрьесын фонднуудые зүбөөр хэрэглээ һаа, предприяти һайн үрэ дүн туйладаг. Баазын хүдэлмэришэд энээниие һайнаар мэдэрнэ. Үйлэдбэриингөө экономико шудалһанай ашаар тэдэнэр фонднуудаа зүбөөр хэрэглэдэг болоо. Үнгэрһэн долоон жэлэй зургаан жэл соо үйлэдбэриин гол фонднууд хоёр дахин ехэ болоо. Харин энэ хугасаада товарна продукци үйлэдбэрилгэ 4 дахин ехэ болгогдобо. Мүн эрьесын фонд ашагтай һайнаар хэрэглэһэнэй ашаар 173 мянган түхэригэй арьбалалта хэгдээ.

Экономическа талаараа һайн үрэ дүн туйлажа эхилһэн энэ коллектив урдаа ехэ зорилго табинхай. Бии байһан дутагдалаа элирүүлэн усадхаха гэжэ тэдэнэр оролдоно. Голодоһо гаргаха ушар үшөө дайралдана. Зарим ондоо предприятинуудта хэрэгтэй ассортиментын ёһоор продукци саг соогоо эльгээгдэнэгүй. Тиимэһээ бааза ехэ хэмжээнэй яла түлэнэ, гарзада ороно. Эдэ бүгэдые усадхахын тула экономическа хүдэлмэри һайжаруулха, цех бригадануудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ гэжэ хараалагдаа.

К. ЗЕНИН.

Барилга-хабсаралгын 3-дахи управлениин хүдэлмэришэдэй дунда ажалай түрүүшүүл олон юм. Тэдэнэй нэгэн Раиса Печенкина болоно. Коммунис ажалай энэ ударник шулуушанаар хүдэлмэрилхэ зуураа, тоо бүридхэлгын хүдэлмэрилэгшэдэй һургуулида һуралсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ерээдүйн бухгалтер Раиса Печенкина байрын гэрэй хана бодхоолсожо байна.

ОЛЗОТОЙГООР ДҮҮРГЭБЭ

Һүүлэй хэдэн жэлдэ Кабанскын аймагай совхозууд нилээд ехэ гарзатайгаар гарадаг байһан. Жэшээнь, 1964 ондо Кабанскын совхоз 224 мянган түхэриг, Оймороой—216 мянган, Шергинскэ—98 мянган, Байгалай—368 мянган түхэриг гарзатайгаар жэлээ дүүргээ һэн.

Эдэ совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, экономистнууд 1965 оной эхинһээ хойшо ажахынуудтаа экономическа хүдэлмэри һайжаруулха талаар ехэ юумэ хээ. Жэлэй эхиндэ ажахын һалбаринуудта, фермэ, бригада, гүүртэнүүдтэ хэрэгтэ гаргашын нормо тогтоогдоо, тусхай лимит хүргэгдэһэн. Бригада, фермэнүүдтэ ажахын тоосоо нэбтэрүүлэгдээ. Мүн эдэ ажахынуудта эмхидхэгдэһэн экономическа хүдэлмэриин бюро һара, квартал бүхэндэ фермэ, бригадануудай ажалай дүн гаргажа, гаргашыень тооложо, продукциинь үнэ сэн тодорхойлдог байһан. Тиихэдээ ажахынуудаа тусхай мэргэжэлтэй болгохо гэжэ оролдоо.

Экономическа энэ хэмжээнүүдэй аша үрэ элеэр харагдаба. Жэлэй дүүрэхэдэ Кабанскын, Оймороой, Шергинскэ совхозууд хэдэн арбаад мянган түхэриг олзотойгоор, гансал Байгалай совхоз 150 мянган түхэриг гарзатай байба. Энэ жэлдэ ажалай эмхидхэл, экономическа хинаалтые бүри ехээр һайжаруулжа, улам ехэ олзо оршотойгоор ажаллаха гэжэ тэдэнэр шиидхэбэ.

С. ПОНОМАРЕВ,
республикын хүдөө ажахын министерствын главна бухгалтер.

ЗУРГАА МҮНГЭН БАГА БЭШЭ

Манай заводой хүдэлмэришэдэй баталан абаһан уялга соо «1966 ондо үйлэдбэрилэгдэһэн нэгэ түхэригэй товарна продукциин гаргаша 94 мүнгэндэ хүргэхэ» гээд хэлэгдэнхэй. Энэмнай экономикын талаар горитойхон зорилго болоно. Товарна продукциин түхэригэй бүринһөө 6 мүнгэ арьбалха ёһотойбди.

Мини һанахада, зургаа мүнгэ зургаа мүнгэн гээшэ ааб даа. Бодото дээрээ зургаа мүнгэн гээшэ айхабтар ехэ юм. Үнгэрһэн жэлдэ заводоймнай коллектив товарна продукциинай нэгэ түхэригэй гаргашаень 95,8 мүнгэн хүртэр доошолуулһан байна. Тиигэжэ 1964 онойхиһоо 1,6 мүнгөөр доошолоо.

Мүнөө москвагай, ленинградайхидай үүсхэлээр металл арьбалхын түлөө тэмсэжэ эхилээбди. Хараалаад байһан хэмжээнүүдэймнай ашаар жэл соо 12 тонно зэд, 7 тонно шэрээм, мянган килограмм гаһа алюмини, тонно гаран түмэр арьбалагдаха гэхэ гү, али 45.620 түхэригэй эд хэрэгсэл арьбалагдаха байна. Үйлэдбэриин үлүү гаргашые болгоходо бүри предприятиин олзо доход дээшэлхэ байна. Тиимэһээ хүдэлмэришэдэй алишье юумэндэ арьбалалта, алмалта түйлахые оролдоно.

Н. ДЕМИН,
«Электромашина» заводой ахалагша экономист.

ЯМАР МЭРГЭЖЭЛТЭЙГЭЭР ХҮГЖӨӨХЭБ?

КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ үйлэдбэрие тусхай нэгэ мэргэжэл шэглэлтэй болгожо, һалбари бүхэниинь ашаг үрэ ехэтэйгээр, зүбөөр эрхилхэ тухай партиин ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор онсо хэлэгдэһэн байна. Мүнөө эндэ мал ажалай бүхы һалбаринуудые тусхай мэргэжэлтэй болгохо тухай хэлэхэ хүсэл түрэнэ.

КПСС-эй XXII съезд дээрэ баталагдаһан партиин Программа соо иимэ зорилго табигдана: «Район, зоно бүхэнэй байгаалиин болон экономическа шэнжэдэ тааруулан, хүдөө ажахые научна зүб гуримаар эрхилхэ, саашадань гүнзэгырүүлэн, бата һайнаар мэргэжүүлхэ. Тиихэдэ ямар продукци абабал, тэндэ эгээл таатай зохид эрхэ байдал бииб, элдэб гаргаша багаар хэгдэхэб гэжэ зүбөөр тодорхойлхо байна...».

Эгээл тиимэһээ мал ажалай һалбаринуудые таараха соонь, бодомжотойгоор эмхидхэжэ, зүб мэргэжэлтэй боложо шадабал, эдеэ хоолой зүйлнүүдые үлүү булуу гаргашагүйгөөр, хямда сэнтэйгээр абаха арга олгогдоно. Энэнь ямар удхатайб гэхэдэ, байгаалиингаа эрхэ байдалаар, мүн экономико болон эмхидхэлэйнгээшье талаар ямар нэгэн продукци абахада таатай зохид газартань лэ тэдэ һалбаринуудые томодхожо, тусхай мэргэжэлтэй болгохо хэрэгтэй. Тусхай мэргэжэл шэглэлтэй болоһон газарта ажал хүдэлмэри оньһожоруулха, эрдэм наука, түрүү дүй дуршэлэй түйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, бии байһан бүхы арга боломжо, үйлэдбэриин хүсэнүүдые гүйсэдөөр ашаглан хэрэглэхэ арга олгогдоно.

Республика доторнай үйлэдбэрингөө хүгжэлтөөр тусхай шэглэлтэй болоһон байһан аймагууд бии гээшэ. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай колхоз, совхозуудта бүхыдөө үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин 56 процентнь хонин ажалһаа, тиихэдэ 24,8 процентнь эбэртэ бодо малһаа абтана. Энээн дээрэһээ харахада, тус аймагай ажахынууд гол түлэб хонин ажал эрхилдэг, мүн хажуугаарнь эбэртэ бодо мал үсхэбэрилдэг мэргэжэлтэй болоно. Тэрэньшье гайхалгүй. Зэдэ, Борьёогой талада жэлэй ямаршье сагта хонин һүрэг адуулхада таатай зохид дайда ехэ бии ха юм.

Колхоз, совхоздо, бүхы аймаг соошье үйлэдбэриин һалбаринуудые нэгэ шэглэлтэй болгоходоо продукци абаха түсэб, даабарииень, ажахынь мүнөө байһан шэглэл, абтаһан эдеэ хоолойнь зүйлнүүдэй өөрынь үнэ сэн, хэды ашаг олзотой байһаниие хуу харалсаха болоно.

Тэрэшэлэн гансахан ажахынуудые бүхыдөө ямар нэгэн мэргэжэлтэй болгохо бэшэ, харин тэрээн доторхи һалбаринуудые зүбөөр тааруулан мэргэжүүлхэ гээшэ баһал ехэ удха шанартай. Бригада, фермэ, отделенинүүдые түс тустань тусхай шэглэлтэй болгожо, тэндэ ямар нэгэн һалбари байгуулжа, ажал хүдэлмэриень зүбөөр эмхидхэжэ шадаа һаа, баһал ехэхэн ашаг үрэтэй байдаг.

МАНАЙ БУРЯАД ОРОНДО мал ажалые зүбөөр эрхилжэ, газар газарта бодомжотой һайнаар хубаарилан мэргэжүүлхэ гээшэ хүдөө ажахые бүхы талаһаань комплексноор хүгжөөхэ гол асуудалнуудай нэгэн болоно.

Тиимэһээ аймаг, колхоз, совхоз бүхэндэ мал ажалай һалбари бүхэниие тон зүбөөр, бэшэ һалбаринуудтай тааруулан, илангаяа үбһэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэдэг болохоор хүгжөөхэ хэрэгтэй.

Аймаг бүхэндэ томодхогдоһон, машина техникын хүсэ ехээр хэрэглэдэг колхоз, совхозууд олон. Тэдэнэй үйлэдбэриин һалбаринуудые зүб гуримаар эмхидхээд, тусхай мэргэжэлтэй болгожо шадаа һаа, мяха, һү, нооһо, орооһо тарья элбэгээр абаха арга боломжо ехэ. Мүнөө Улаан-Үдэ хотын хүн зониие хангахын тула, городые тойроод һү, үндэгэ, огородой эдеэ болон бусад продуктнуудые ургуулдаг тусхай шэглэлтэй ажахынууд бии боложо эхилээ.

Гэхэтэй хамта мал ажалай һалбаринуудые бодомжотой зүбөөр, ашаг үрэ гарахаар мэргэжүүлжэ, эдеэ хоолой зүйл гаргаша багатайгаар, элбэг ехээр абаха арга боломжо үшөөл гүйсэд хэрэглэгдэнэгүй гэхэдэ болохо. Жэшээлхэдэ, мүнөө байгаалиингаа эрхэ байдалаар, экономическашье талааараа тон таарамжатай ажахынууд болон аймагуудта шухала продуктнуудые абалга үшөө хүсэд томодхогдоогүй, эдэ һалбаринуудынь ёһоор мэргэжүүлэгдээгүй зандаа байна. Тиимэһээ мяхан, һүн, үндэгэн багаар абтана, тэрэнэй өөрынь үнэ сэн ехэ байна бшуу. Тусхайлбал, Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай колхозууд болон үйлэдбэриин-туршалтын ажахыдашье худалдаһан һү, үндэгэниинь үшөөл бага, оройдоол 12,6—1,8 процент болоно. Харин республика соо худалдаһан һүн 14,8 процент, үндэгэн—1,4 процентдэ хүрөө. Үнэндөө город шадарай ажахынууд һү, үндэгэ ехээр худалдадаг болохо уялгатай ха юм. Хяагтын аймагай колхоз, совхозууд хонин һүрэг бүри олоор үсхэбэрилхэ аргатай аад, тэрэнээ гүйсэд хэрэглэнэгүй. Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй аймагуудта эбэртэ боло мал олоор үсхэбэрилжэ, һү, мяха элбэгээр абаха ехэхэн арга боломжотой байбашье, баһал энээн тушаа анхаралаа хүсэд табинагүй.

РЕСПУБЛИКЫН аймагууд газарайнгаа хүрьһэнэй шанараар, байгаалиингаа эрхэ байдалаар адли бэшэ. Энээнэйнгээ зэргээр ямар һалбари эрхилээ һаа, ашагтайб гэжэ зүбөөр мэргэжүүлхэ шухала болоно.

Баргажанай, Зэдын, Сэлэнгын, Хяагтын, Хориин аймагууд гол түлэб нооһо абалгаар мэргэжэнхэй гээшэ. Республика соо бүхыдөө абтаһан нооһо, хониной мяханай 62,9 процентнь эдэ аймагуудһаа ороно. Зүгөөр бүхы бэлшээриин, сабшалангай газарай 62 процентнь эдэ аймагуудта байна бшуу. Тиимэһээ эдэ аймагуудай колхоз, совхозууд диилэнхеэрээ хонин һүрэг, эбэртэ бодо мал үсхэбэрилнэ.

Мүнөө Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай олонхи ажахынуудта бүхыдөө худалдагдаһан продукциинь 53 процентнь мал ажалһаа, 46,3 процентнь тариан ажалһаа ороно. Эндэхи колхоз, совхозууд гол түлэб мал, тариан ажал эрхилдэг мэргэжэлтэй байха болоно. Юуб гэхэдэ, элдүүриин газарай 49,4 процентнь таряалан, 40,4 процентнь сабшалан, бэлшээри болоно бшуу. Харин республика дотор абтадаг мяханай 17,9 процент, һүнэй 14,9 процент, нооһоной 17 процентые эдэ аймагууд оруулна. Энээн дээрэһээ харахада, Мухар-Шэбэр, Бэшүүрэй нютагуудта, мал, тариан ажалые адли хүгжөөхэ арга гүйсэд бии.

Кабанскын, Прибайкалиин, Түнхэнэй аймагуудта байгаалиин, сагайшье уларилай эрхэ байдал адлирхуу. Илангаяа хаалһан газарынь ехэ, харин бэлшээриинь газар бага. Тиимэһээ эдэ аймагуудта һү, мяха ехээр үгэдэг мал үсхэбэрилжэ, тэдэниие таряалан дээрэ ургуулһан тэжээлээр хооллуулха ушартай. Гадна эндэмнай мал үсхэбэрилдэг бэшэ аймагуудта орходоо орооһо тариян муу бэшээр ургана. Тиимэһээ тус аймагуудта саашадаа шүүһэ гахай, шубуул олоор үсхэбэрилжэ, дэхэ, зарим колхоз, совхозууд мяха, һү үгэдэг мал үдхэгдэхэ ёһотой болоно.

Яруунын, Загарайн, Улаан-Үдын аймагуудай мал үдхэдэг ажахынууд ямар замаар хүгжөөхэ зэргэтэйб? Эдэ нютагууднай шэрүүн хүйтэн, тогтууригүй уларилтай, шииг нойто багатай юм. Тиихэдэ эндэ бэлшээриинь газар ехэ. Яруунын аймаг мяха, һүнэй, Загарайн, Улаан-Үдын аймагууд һү, мяханай мал үсхэдэг мэргэжэлтэй байна. Саашадаашье зонын совхоз, колхозууд мяхан һүнэй, һү-мяханай, мяха-нооһоной шэглэлтэйгээр мал ажал эрхилхэ, хажуугаарнь гахай үсхэбэрилхэ аргатай.

Хада уула, ой тайга газарта Баунтын, Захааминай, Ахын аймагуудта эбэртэ бодо мал олоор үсхэбэрилэгдэнэ. Тиимэһээ эндэхи бүхы продукциинь 65,5 процентнь мал ажалһаа ороно гээшэ. Тэдэ аймагуудта таряанай газар багашье һаа, харин бэлшээриин газар 57 процент, сабшалан 30 процент эзэлнэ. Эдэ аймагуудта эрхим шанартай мяха үгэдэг, үндэр хада газарта дасанги һарлаг, хайнаг үхэр олоор үсхэбэрилхэ, тэдэниие симментал малтай холижо, бэеынь томо, халиг болгохо эрилтэ табигдана.

Саашанхи зорилго юуб гэхэдэ малай тоо толгой түргэн олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, мал ажалай һалбари бүхэниие хаа хаанагүй тон бодомжотой зүбөөр, таатай зохидоор газар газарта хубаарилан мэргэжүүлжэ, һайнаар эрхилхэ зэргэтэйбди.

И. МИХАЙЛОВ,
БКНИИ-гэй экономикын таһагай научна хүдэлмэрилэгшэ.

Колхоз, совхоздо мал ажалые зүбөөр эрхилхэ; нэгэ зүб мэргэжэлтэй болгохо хэрэг—эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр, хямда сэнтэйгээр үйлэдбэрилхэ арга мүн. Тэндэ ажал оньһожоруулха; эрдэм наукын, түрүү дүй дуршэлэй түйлалтануудые нэбтэрүүлхэдэ таатай болоно.

Үбһэ ногооной дэр баян ургаса ... ха гээ һаа, үбэлһөө хойшо тэмсэхэ хэрэгтэй. Энэ эрилтэ ёһоор ажалладаг агроном-луговод Д. Очиров Дунда ... хэнэй отделениин луговод П. П. Соколов хоёрые Сэлэнгын аймагай Т... манэй нэрэмжэтэ колхоздо хэн ... хэгүйб. Мүнөө ... хоёр сабшалан ... рээ 4 мянган то... шэбхэ гаргаха... Зураг дээрэ: Д. Очиров П. Соколов хоёр тошон хаа... һан газартаа ... рэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ТАНИИЕ ХЭР ХАНГАНАБ?

АЖАЛДАА БУ ҺААТАГ!

Эгээ энэ үедэ арадай хэлсэдэгээр «үдэр борьбилоосгой алхамаар нэмэжэ, наран зүн тээшээ, үбэл—хүйтэн тээшээ» эрьеһэн хаһа эхилээд байна.

Үбэлэй түлэг хүйтэн, тэтэ-тэдты!

— Романовкада, Гүндэдэ, Нарһатада хүйтэнэй хэмжээн—42—45 градус болобо,—гээд аймагай радио мэдээсэнэ.

Шэмэрүүн уларилай үедэ малшадай ажалай харюусалга улам д э э ш э л н э. Адууһа малаа һайнаар харууһалха, тэжээхэ, дал байрыень һуурай дулаан байлгахын тула малшаднай хамаг хүсэ шадалаа гамнангүй гаргана ха юм даа.

Энэ жэлэй үбэлнай манай аймагай эрхэ байдалда нилээд хүшэр хүндэ байна ха юм. Юуб гэхэдэ, колхоз, совхозуудай малай үбһэ тэжээлээр тоншье тулюурхан һэн. Ушар иимэһээ малаа һайнаар үбэлжүүлхэ ябадал малшадай оролдолгоһоо дулдыдаха байна. Энээниие аймагаймнай бүхы ажалшад һайн ойлгоно, малшадта туһалхые али болохоор оролдоно.

Аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин правлени үбэлэй үедэ малшад, таряашадые, илангаяа холын гүүртэ, фермэ, отаранууд дээрэ ажаллагшадые эд бараа эдеэ хоолой зүйлөөр, дулаан хубсаһа хунараар хангаха талаар худалдаа наймаа эмхидхэхэ тушаа тусхай түсэб хараалаанхай.

Малшадай хэрэглэмжые хүсэлдүүлхэ хэрэгтэ нүүдэл наймаан, автолавканууд, наймаалагшагүй ларёгууд угаа ехэ удха шанартай. Мүнөө аймаг доторнай 10 автолавка, морин шаргаар зөөдэг 27 наймаа, олон ларек хүдэлнэ.

Нүүдэл наймаа 7—10 хоногтоо малшад, айл бүхэндэ нэгэ хоёр удаа ошожо, хүн зоной ажаһуудалай үдэр бүриин хэрэглэмжын зүйлнүүдые худалдахаһаа гадна, ажалшадай захиһан шухала эд бараа, эдеэ хоолой продуктнуудые хүргэжэ үгэдэг байха юм.

Һаяхан «Комсомольский», Исэнгын, Гүндын совхозуудай малшадаар ябажа, магазинуудай, автолавкануудай хүдэлмэриие шалгажа үзэхэдэ, тэдэнэй ажал хэрэгынь яһала хангалтатай ажалшадай зүгһөө ороһон гомдол үгы байба.

Гэбэшье, манай ажалые мүнөөнэй байдалаар һайн гэжэ магтахын аргагүй. Элдэб янзын, дулаан дотор хубсаһан, трикотажна зүйлнүүд хомор. Эдэ зүйлнүүдээр худалдаа наймаанай эмхинүүдые хангадаг зургаанууд манай аймагай захилые даншье муугаар гүйсэдхэнэ. Энээнэй уршагаар ажалшадай хэрэглэмжэ таһалдуулагдана, худалдаа наймаанай түсэб бэелүүлэгдэнэгүй.

Мүнөө хүдөөгэй ажалшад бэлэн хубсаһа ехээр хэрэглэнэ. Ажалшадай эдэ бүхы хэрэглэмжые хүсэлдүүлэн хангахын тула оролдожо байнабди.

Манай түрүү наймаалагшад, Эгэтын сельпогой автолавкын наймаалагша («Коммунизм» колхоз) Цыбик-Ханда Цыденова, Нарһатын совхозой 1—2-дохи фермэнүүдээр ябажа, ажалладаг автолавкын жолоошон-наймаалагша Н. С. Сазонов гэгшэд хүдэлмэридөө тон анхаралтай хандадаг, ажалшадай хэрэглэмжые али болохо һайнаар хангахын хойноһоо оролдодог хүнүүд юм. Эдэнэр түсэбөө ходо дүүргэдэг, ажалшадта магтаалтай ябадаг байна.

Үбэлжэлгын үедэ малшадые үлэмжэ һайнаар хангаха манай уялга. Энэ үүргэеэ эрхимээр бэелүүлжэ, аймагайнгаа үндэһэн баялиг болохо адууһа малаа гарзагүйгөөр ондо оруулгада аймагай эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хубитые оруулалсаха байна.

Н. БЕРНАЕВ,
Яруунын аймагай потребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ.

ИНДИИН РЕСПУБЛИКЫН 16 ЖЭЛЭЙ ОЙ

«Раштрапати Бхаван» гэжэ президентскэ ордон хадалиг гүбээ газарта оршодог юм. Тэндэһээ шэнэ Делиин асфальтаар хушагдаһан үргэн ехэ гол гудамжа — Радж Патх зурыдаг. Энэ гудамжын хоёр талые үргэн зурууд газарта таригдаһан сэсэрлиг ногоонууд. Хэдэн үеэр зэргэлэн ургаһан модонууд бүрхөөдэг. Зүүн гар тээнь Индиин парламентын тон томо, багна тулгануудтай, түхэреэн байшан оршодог. Гудамжын хоёр талаархи сэсэрлиг ногоонуудай саагуур элдэб министерствэнүүдэй үндэр байшангууд оршодог. Энэ сэб сэхэ гудамжын хажуу талаар хаа хаанагүй олон тоото трибунанууд түхеэрэгдэнхэй.

Национальна ехэ һайндэрые — республикын үдэрые тэмдэглэхын, һүр жабхаланта парад болон баярай жагсаалые хаража һонирхохын тулада хэдэн зуу мянган делиинхид, дүтэ шадарайнь город болон тосхонуудай хүн зон январиин 26-да эндэ арбан зургаадахяа суглархань.

Индиин арадта омогорхохоор юумэнүүд бии. Хэтэ үеын гээгдэлые, колониализмын хүндэ хүшэр хойшолонгуудые усадхахын, бэеэ даанхай национальна экономикые хүгжөөхын тулада гурбан табан жэлэй турша соо орон дотор олон юумэн хэгдээ.

Орон соогуур аяншалха бүридөө, тэрэнэй түхэл шарайн удаа дараалан хубилжал байдагые би харадаг байнаб. Шэнэ Индиин индустриин хүгжэжэ байһые ходо-доол адаглахаар байдаг. Шэнэ металлургическа, машина бүтээлгын заводууд бии болоно. Тэдэнэй хажуугаар болбосон зохид городууд бодхогдоно. Һүниин сагта электростанцинуудай шэнэ байшангуудай сонхонуудай гэрэлээр ялархань харанхы соогуур туяатан харагдана. Нефть бэлэрэн үрэмдэлгэ хэдэг аранганууудай галнууд огторгойдо угаа томо дэнгүүд шэнгеэр гэрэлтэжэ байдаг. Шэнэ хаалтанууд бодхогдоно, газар уһалалгын һубаг канаванууд малтагдана. Полинууд дээрэ тракторнуудые, хүдөө тосхоной гэрнүүдэй сонхонуудта электрын гэрэл хаража болохо байна.

Республикын тогтоһонһоо хойшонхи жэлнүүдтэ гүрэнэй сектортэ хэдэ хэдэн промышленни томо предприятинууд баригдаа. Металлургическа промышленностиин үндэһэ һуури табигдаа, хүндэ машина бүтээлгын заводууд баригдана, нефтиин, нүүрһэнэй промышленность хүгжэнэ.

1964 ондо Индидэ 6,5 миллион тонно шэрэм, 5,9 миллион тонно булад хайлуулагдаа, 4,3 миллион тонно прокат гаргагдаа, 64 миллион тонно нүүрһэн, 2,2 миллион тонно сэбэрлэгдээгүй нефть малтан абтаа, 8,4 миллион тонно нефтепродуктнууд гаргагдаа. Электростанцинуудай хүсэ шадал ниитэ дээрээ 1964—1965 онуудта 9,3 миллион киловатт болоо, мүн энэ үе соо 28,4 миллиард киловатт час электрын элшэ хүсэн гаргагдаа. Эдэ продуктнуудай ехэнхи хубинь бэеэ даанхай байдалтай болоһонһоо хойшонхи үе соо баригдаһан предприятинуудта үйлэдбэрилэгдэһэн байха юм.

Эсэгэ ороной шэнэ заводуудта мүнөө металлургическа болон горно-шахтна түхеэрэлгэнүүд, томо томо электротүхеэрэлгэнүүд, транспортна түхеэрэлгэнүүд бүтээгдэдэг боложо байнхай, автомобильнуудые, станогуудые, сүлнануудые, самолёдуудые, радио электронно аппаратурые үйлэдбэрилэн гаргана. Бхилайска металлургическа заводто шэнэ домно, коксово батарей, мартеновскэ пеэшэн үнгэрэгшэ жэлдэ баригдаа. Бараунидахи нефть шанаржуулдаг гүрэнэй заводой түрүүшын ээлжээн ашаглалгада үгтөө, электростанцинуудта шэнэ генераторнууд ток үгэдэг болоо. Мадрастахи хирургическа зэр зэмсэгүүдэй завод ашаглалтада үгтөө.

Бокарада гүрэнэй шэнэ томо металлургическа заводой барилга Советскэ Союзай туһаламжатайгаар мүнөө жэлдэ эхилхэ. Сетлеж мүрэнэй баруун эрьедэ Бхакрадахи ГЭС-эй түрүүшын гидроагрегатые ашаглалтада үгэлгын урда тээхи хүдэлмэри эдэ үдэрнүүдтэ түгэсхэгдэхээ байнхай.

Эрдэм наука амжалтатайгаар урагшаа дабшана. Тромбейдэхи (Махараштра) атомна центрт э гурбан реактор хүдэлжэ байдаг, атомай хүсые амгалан зорилгоор хэрэглэхэ талаар научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэриие Индиин эрдэмтэд тэндэ хэжэ байдаг. Тромбейдэ абтадаг 250 шахуу ондоо түхэлэй изотопуудые 200 гаран научно-шэнжэлэлгын институт хэрэглэдэг юм. Агаарай дээдэ захын үеые шэнжэлхын тулада ракетэнүүд Тумбадахи (Керала) научно-шэнжэлэлгын станциһаа табигдадаг.

СССР Инди хоёрой хоорондо али алиндань ашагтай туһатай худалдаа наймаан саг үргэлжэ үргэдхэгдэжэл байдаг. Советско-индийскэ худалдаа наймаанай шэнэ хэлсээндэ январиин эхеэр гар табигдаа. Тэрэнэй ёһоор ерэхэ табан жэлэй эсэс хүрэтэр худалдаа наймаанай хэмжээн хоёр дахин ехэ болохо байна. Совет арадай ажабайдал болон түйлалтанууд тухай Индидэ улам бүри ехээр һонирходог боложо байнхай. Энээн тухай ородой байдалые шэнжэлхэ талаар нёдондо жэлэй эсэстэ Делидэ байгуулагдаһан институт гэршэлжэ үгэнэ.

Инди Пакистан хоёрой хоорондохи зэбсэгтэ тулалдаан амгалан ёһоной хүгжэлтэдэ зорюулагдадаг ехэ мүнгэ зөөри болон хүсэнүүдые хиидэ гаргашалха, һамааруулха ябадалда хүргэһэн байна. Хоёр ороной хоорондохи арсалдаа тулалдаае үргэлжэлүүлгэ имагтал хоёр талын хүсые һуларуулжа, арадуудай хоорондохи хёмороо һүжэрөөхые оролдодог этэгээдүүдтэ туһа боложо үгэхэ байгаа бшуу. Эгээл иимэһээ Советскэ Союзай талаһаа гаргагдаһан һайн һайхан сэдьхэлэй зууршалгаар эмхидхэгдэһэн Ташкентэдэхи уулзалгын амжалтатайгаар дүүрэһые Индидэ угаа ехээр һаналаа ханан угтаһан байна бшуу. Эгээл иимэһээ эдэ үдэрнүүдтэ Индиин газар дээрэ хаананшье ябаһан совет хүнүүд Советскэ правительствада баясхалан хүргэһэн хани халуун үгэнүүдые заабол дууладаг байна. Эгээл иимэһээ, тусхайлбал, Индиин гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Л. Б. Шастриие һүүлшынхеэ ёһолон хүндэлхын тулада Индидэ ерэһэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгиниие эндэ угаа хани халуунаар угтаһан байха юм.

Ташкентын түүхэтэ Декларации амгалан зам нээжэ үгэнэ, энхэ тайбан эрхэ байдалда саашадаа хүгжэхэ таарамжатай эрхэ байдал бии болгоно.

...Орон соогуур аяншалха бүхэндөө шэнэ предприятинуудта, барилгануудта ороходурамни хүрэдэг, энэ хадаа шэнэ Индиие эрхим һайнаар мэдэжэ абаха хэрэгтэ туһалдаг. Хүн түрэлтэнэй бүхы түүхын турша́да бодхоогдоһон томо барилганууд тэрэ үеынгөө һүлдэ тэмдэгынь ходо боло́дог байха юм.

...Гималайнуудай хормойдо, Ганг мүрэнэй эрьедэ, тэрэнэй хадын хабшал сооһоо мултаран гаража, үргэн нуга руу тэгүүлэн урдаһан газарта гүрэнэй антибиотигуудай Азидахи тон томо завод баригдажа байнхай. Энэ завод ороной хэрэглэмжые шухала эм домуудаар нилээд ехээр хангажа, олон миллион индийцүүдэй бэеын элүүрые һайжаруулгада туһалха байна.

Нангин Ганг! Индиинхидэй хүндэлэн шүтэдэг энэ нангин мүрэн ехээр алдаршажа, барагдашагүй олон гимн болон дуунууд соо, мүн ульгэр домогууд соо магтагдадаг байха юм. Тэрэнэй эрье дээгүүр хэдэн зуун сүмэ дуганууд баригданхай. Нангин уһаарнь бэеэ угаажа, шүтэн зальбархын тулада мүнөөшье хэдэн олон миллион мүргэлшэд эндэ ерэдэг зандаа гээшэ. Ороной бүхы булан нютагуудһаа элдэб үбшэндэ дайрагдаһан хэдэн олон мянган хүнүүд эдэгэн элүүржэхын тулада эндэ ерэдэг... Үшөө нэгэ хэдыл сагай үнгэрөөд байхада Ганг мүрэнэй эрье дээрэ шэнэ дасан хиид —бэеын элүүрые хангадаг ордон бодхоогдохо. Энээн соо эм дом бүтээн гаргагдажа хүнэй элдэб үбшэ зоболонгһоо эдэгэн элүүржэжэ, ута наһа наһалалгадань бодотоор туһаллаг болохол. Бомбей шадар гоё һайхан ургамал модотой нуурай эрьедэ оройдоол хэдэхэн жэлэй урда тээ бүтүү шэрэнги ой бии байжа, тэндэ пантера болон эреэн гүрөөһэнүүд аян соогоо ябажа байдаг һэн. Мүнөө эндэ Бомбейн технологическа институт—инженерно-техническэ ухаан бодолой тон томо центр мүнөө оршожо байдаг. Энэ хадаа шэнэ Индиин баһа нэгэ болбосон буланьгынь болоно.

Индиин эртэ урдын мастернүүдай уран һайхан шадабаритай, оюун бэлигтэ энэдхэг арадай эртэ урдын соёл культурын гайхамшагта памятнигуудтай орон соогуур аяншалжа ябахадаа ехээр һонирхон танилсадаг байнаб. Эртэ урдын дасан дуганһуудаар һонирхохо зуураа, Бомбей шадарай технологиин гайхамшагта ордониие ээлэнгүй һанаандаа оруулхаш. Шэнэ Индиин бүри ехэ һүр жабхаланта барилгануудые энэдхэг арадай аша туһада зорюулан бодхон байгуулха уран шадабаритан эндэ бэлэдхэгдэжэ байна бшуу. Шэнэ Индиин иимэ гайхамшагта газарнуудые ороной элдэб районуудта мүнөө олоор хаража болохо байна.

Эрхим һайн ерээдүйдөө найдан, орондоо тохёолдожо байһан бэрхэшээлнүүдэй амжалтатайгаар зайсуулагдаха байһанда этигэл түгэлдэрөөр агууехэ энэдхэг арад республикынгаа 16 жэлэй ойе угтажа байна.

В. НИКИТИН,
ТАСС-ай Делидэхи корреспондент.

„КОММУНИЗМ“ КОЛХОЗДО

НЭГЭШЬЕ ҮНЕЭН ҺУБАЙРААГҮЙ

Үнгэрһэн жэлдэ хэды ган гасуур байбашье, тус колхоз ниитынгээ малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэжэ абаһан юм. Энэ колхоз һаалиин гансал фермэтэй. Гансашье һаа, гайтайхан даа. Жэлэйнгээ түсэб даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг. Тус фермые уганнай механизатор А. С. Смолин хүтэлбэрилнэ. Эбтэй эетэй энэ коллектив үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэб һү һаалиар бүри октябрь һарада дүүргэһэн. 5320 центнер һүнэй оронդо 5795 центнер һү гүрэндэ худалдаа. КПСС-эй болоһоо байгаа XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсожо, тус коллектив дэбшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур үнеэ 408 центнер һү һааһан байна. Энэ фермэдэ аймаг соогоо суутай олон һаалишад ажалладаг. Жэшээнь, С. С. Федорова 14 үнеэнһээ 14 тугал абажа, үнеэн бүриһөө 1800 килограмм һү һааба. Тиихэдэ суута һаалишан Мария Михайловна Барышникова даалгагдаһан 16 үнеэнһээ 16 тугал абажа, үнеэн бүриһөө 1870 килограмм һү һаагаа. Тиигэжэ энэ һаалишан түсэбһөө гадуур 170 килограмм һү һаажа сууда гараба. Фермын бэшэшье һаалишад Н. Варфоломеева, В. Теселева, Н. Челночкова гэгшэд ажахын үнгэрһэн жэлдэ баһал һайнаар хүдэлжэ, түсэбтэ даабаряа холо үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тус фермэдэ нэгэшье үнеэн һубайраагүй. Энэ хадаа һаалишад, малшадай ехэхэн амжалта гээшэ.

Фермын һаалишад съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, ажаллажа байна. Арга боломжоёо согсолжо үзөөд, эндэхи һаалишад 5 һара соо үнеэн бүриһөө 600 килограмм һү һаажа, 1966 оной түрүүшын хахадта 200 центнер һү түсэбһөө гадуур гүрэндөө тушаахабди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлнэ.

ХУРЬГАД ОЛОШОРОО

Эндэхи хонишод жэлһээ жэлдэ дараг һайн үрэ дүн түйладаг. Колхозой түрүү хонишон Г. Е. Горюновой алдар нэрэ аймаг соогоо суутай. Хонидынь табир тарган. Үбһэ тэжээлээ өөһэдынгөө хүсөөр байса бэлдээд, газаагаа оруулаад. Хашаа соонь һайхан үбһэн, ногоон һолоомон дүүрэн. Хото хороо дулаахан, ямарханшье хүйтэнһөө айхаар бэшэ. Хурьгаа абаха газарынь бүришье һаа таатай зохид. Мүнөө эндэ эртын хурьгад олоор абтажа захалаа. Эгээл харюусалгатай энэ үедэ Горюновой отарынхид үдэр һүни амаралтагүй ажаллана. Зарим үдэр 20 гаран хурьгад абтана. Мүнөө хамта 380 хурьган абтаад, түлжүүлэгдэжэ байна. Ю. Федоровой отарада 390, Мальцевай отарада —280, Стариковай отарада—215 хурьган абтаад байна. Эндэхи хонишод һүрэгөө нэгэшье толгойн гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ, бүрин бүтэнөөр тэнжээхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ. КПСС-эй XXIII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон колхозой хонишод энэ жэлдэ эхэ хонин бүриһөө хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэбди гэжэ үнэн зүрхэнһөө мэдүүлнэ.

Р. ЦЫДЫПОВ.

Һухар-Шэбэр.

ХООЛ БАРИИТ!

16-дахи столово трест дотороо түрүү столовонуудай зэргэдэ ябадаг. Тус столово Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэдые эдеэ хоолоор хангадаг байха юм. Тэрэ столово филиалтай. Эдэ столовонуудта үдэр бүхэндэ хэдэн мянган хүн эдеэлдэг байна. Иимэ олон хүдэлмэришэдые амтатай халуун эдеэгээр хангаха гээшэ столовын хүдэлмэришэдэй харюусалгатай үүргэ болоно. Тиимэһээ столовонуудай менюдэ хүнүүдэй дурааараа шэлэжэ эдеэлхэ янза бүриин эдеэн бэшээтэй байдаг.

Столовын хүдэлмэрилэгшэдэй бэлдэһэн эдеэнэй һайн шанартай байдаг дээрэһээ гомдол болон дурадхалайнь дэбтэрнүүд дээрэ һайшаал магтаалһаа ондоо үгэ бэшэгдэдэггүй байха юм. Тиигэжэ столовын хүдэлмэрилэгшэд хододоо баясхаланда хүртэнэ.

Хүдэлмэришэдэй тэдэ столовонууд һаруул, сэбэр, хамаг юумэниинь эмхитэй.

— Дизельнэ цехэй столовын коллектив коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхөөр хүдэлнэ,—гэжэ столовын директор нүхэр Ф. А. Богачев хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Дизельнэ цехэй столоводо. 2. Столовын үйлэдбэриие даагша П. Резакова. 3. Вагон-хабсаргалгын цехэй поварнууд үглөөдэрэйнгоо меню зохёожо байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХОЁР ОНДОО БАЙДАЛТАЙ ААД, НЭГЭ ПОЛИТИКАТАЙ ГОРОДУУД

Вашингтон, Лос-Анжелос гэжэ городууд Америкын түбиин хоёр ондоо захада оршодог. Нэгэниинь Атлантиин океан тээшэ харанхай, нүгөөдэнь Агууехэ Номгон океан тээшэ эрьенхэй юм. Эдэ городуудые харахадашье хоёр ондоо шэнжэтэй байдаг. Вашингтон хэмжээ, талмайгаараашье соло, соморхон, эрхим зэргын архитектурын шухаг зүйлнүүдтэй. Тиихэдэ Лос-Анжелосай барилга байдалынь таранги, оройдоол түсэбгүйгөөр баригдаһан город. Эдэниие нэгэн адли архитектуратай гэжэ хэлэхын аргагүй. Аралжаа наймаанай хэрэгээр, үгышье һаа, Голливудта һуурижахаяа гү, али далай шадарай субтропическа байгаалида дашууран, иишэ нүүжэ ерэһэн хүнүүд хаа хаанагүй өөһэдынгөө дура зоргоор һуурижанхай.

Америкын мүнөө сагай хото городуудтал адли эдэ хоёр городшье юрэ бусынгаа хоёр ондоо байдалаар шалгарна. Лос-Анжелос садхалан тэнигэлэн хото шэнгеэр үзэгдэдэг һааб даа. Теэд нёдондо зун тэрэ тэнюун байдалынь социальна шанга тэмсэлээр эбдэгдээ һэн. Ушарынь, эрхэ сүлөөгөө хаһагдаһан, хүн ёһонойнгоо нэрэ солые доромжолуулһан улад зон тэмсэлдэ бодобо, Олон тоото хубалза баяшуултай. Голливудай ододтой энэ томо город шадар Уоттс гэжэ газар нютаг бии юм гээд одоол тиихэдэ бүхы дэлхэйн зон түрүүшынхиеэ мэдэжэ абаһан байна. Эндэ залуу хүбүүдэй гурбанайнь нэгэн хүдэлмэригүйдэжэ ябадаг, һургуулиин классуудай дуталдадаг дээрэһээ олохон үхибүүд саашадаа һураха аргагүйдэдэг. Уоттсдо 1965 оной августда болоһон шуһата байлдаанай үдэрнүүд хадаа арһа яһанай илгаа гаргадаг доромжолгодо эсэргүүсэһэн гансал негр зоной тэмсэл бэшэ, харин гүн гүнзэгы экономическа үндэһэтэй тэмсэл юм.

Гадар талаһаань харахада, Вашингтондо тиимэ тэхээр гаргуу юумэ харагдахагүй. Тиибэшье, тус город бүгэдэ ниитын гүрим дүримһөө гансаараал гаргуу газар байба. Ушарынь хадаа эндэхи улад зониинь өөһэдынгөө захиргаанай органуудые һунгаха эрхэгүй. Эндэхи улад зоной 60 процентнь негрнүүд болоно. Бүхы оронойнгоо ниислэл хото байһан хадань эндэ арһа яһанай илгаа тухайла түсгаар үгэ хүүр гарадаггүй. Тиибэшье, үдэшын боро хараанай болохолоор сагаан шарайтан өөһэдынгөө, хара шарайтан баһал өөһэдынгөө кварталнууд тээшэ тарадаг байна.

Лос-Анжелосһаа Вашингтон тээшэ ниидэхэдэ, имагтал Америкын түбиие дүрбэн часай туршада һэтэ гаталһандаа һонин бэшэ, харин мүнгэн олзотой хотоһоо политика эрхилдэг городто ерэһэндээ һонин байдаг. Урда Калифорниин түб байһан Лос-Анжелос гэжэ город нефть, жэмэс, огородой эдеэ, кинофильм (Голливуд — Лос-Анжелосай нэгэ захын газар), самолёт, ракетэ, сэрэгэй элдэб зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргажа олзотоно. Вашингтоной ниислэл хото байһан хадань, тэндэ промышленна предприятинуудые байлгахань хорюултай. Тиимэһээ эндэ правительство, сенат, дээдэ зургаанай палатанууд, ажалаа ябуулдаг гээшэ. Мүн баһа өөһэдынгөө дуранай политика ябуулхые эрижэ байдаг эмхинүүдэй ба фирмэнүүдэй эльгээһэн лоббистнууд баһал эндэ түлөөлэлсэнэ.

Лос-Анжелоста мүнгэн олзо хэжэ байдаг хүнүүд ямар политика ябуулхыень Вашингтонһоо эринэ гээшэб? Уоттс гэжэ заха газарта, үнгэрэгшэ жэлэй август соо үгытэй негрнүүдэй зургаан үдэрэй туршада буһалгаһан дээрэһээ бүгэдын анхарал хандуулһан энэ город олон мянган зоной зоболон болоогшо ядаралта байдалаа, доромжолтые усадхахын түлөө түбхын түрүүн оролдохо аабза гэжэ һанагдаа бэлэй. Уоттсдо болоһон буһалгаа мүрдэхэ комисси (урдань ЦРУ-гай эрхилэгшэ байһан Маккоуэн комиссиие толгойлоо) һаяшаг элидхэлээ тунхаглаба. Тэрээн соонь ингэжэ хэлэгдэнэ: «Августда болоһон буһалгаан, хожомоо үшөөл боложо магад буһалгаануудта орходоо, агаарай бишыхан дорьбоон гээшэ».

Тэрэ гэһээр дүрбэн һара үнгэрбэ. Тиибэшье Маркет Фрай гэжэ нэрэтэй залуу хүбүүн (августда полисменда эсэргүү тэрэнэй тулалдаан зургаан үдэрэй буһалгаа һүжэрөөһэн юм) Уоттсын гудамжаар мүнөө хүрэтэр хүдэлмэри бадаржа ябаһан зандаа. Тэрэ гансал сэрэгэй албанай таталганда дайралдахые найдаха ушартай болоно. Теэд энэнь Маркет Фрайн һанаанда тааараха гү? «Өөрынгөө эхэ ороной» түлөө дайлалдахам гэжэ Вьетнам ошоод, бэедээ һомо шаалгаһанай хэрэг бии юм гү?»—гэжэ асуудал дээрэ асуудалтайгаар харюусана.—«Намда эхэ орон гэжэ байхагүй».

Теэд энэл ушар Лос-Анжелосай баяшуулай һанаа зобооно бэшэ. Сэрэгэй авиациин зэбсэг хэрэгсэл үйлэдбэрилдэг фирмэнүүдэй олзо орошонь гэнтэ уруугаа орожо эхилбэ. Вьетнамдахи дайгаа саашадань үргэлжэлүүлхые найдалгүйдэ тоолодог болонхой гэһэн мэдээсэлнүүд декабриин һүүл багаар Нью-Йоркһоо ерэжэ, тэдэнэй һанаа ехээр зобообо. Гадна, Сагаан байшангай зарим түшэмэлнүүд сэрэгэй байдалые саашадань шангадхахые буруушаана гэһэн үгэ хүүрнүүд Вашингтонһоо тарана хаш. Яахадааб гэхэдэ, тиимэ ябадал хадаа доторой хамаг бүхы шалтаг билтаг мэтээр урдань тунхаглагдаһан «агууехэ обществын» программа гэдэгые дүүргэхын аргагүй болгохо ха юм.

Тиин мүнөө Лос-Анжелосай баяшуул, Вашингтоной политигууд саашадаа ямар замаар ябахаяа ойлгожо ядашоод байна. Уоттсдо болоһон үйлэ хэрэгүүдые мүрдэһэн тушаа элидхэл дотор хэлэгдэһэн үнэн үгэнүүдые дэмжэхэ гү? Али ашаг олзын ехи үндэһэн болоогшо сэрэгэй гаргашануудые саашадань ехэдхэхэ гү? Теэд эдэ хоёр асуудалые эб зүбөөрнь орхижо болохогүй бшуу. «Азида дайн сэрэгые саашадань үргэдхэбэл, ядуу байдалда эсэргүү дотороймнай дайн саашадаа номгорхо һэн»—гээд Уолтер Липпман бэшэнэ.

Шэнжэлээд үзэхэдэ, вашингтонойхид налог татабари ехэдхэһэнэй, банкын мүнгэнһөө кредидэй хэрэгтэ ехээр һомолдог болоһоной ашаар энэ хүшэр асуудалые шиидхэхэ һанаатай хаш. Гэхэтэй хамта, 1966 ондо конгрессто болохо һунгалта тухай асуудал мүн лэ хараада абтана гээшэ. Ушарынь, налог татабари дээшэлүүлбэл, һунгагшадта ямар нүлөө үзүүлжэ болохо байнаб?

Олониитын һанамжа шэнжэлхэ Институт («Гэлоп пол») улад зонһоо асуулта хэхэдээ, мүнөөнэй захиргаан хоёр жэлэй туршада хуули засаг эрхилхэдээ, өөрынгөө ябуулжа байһан политикын талаар хүн зоной һайшаалда хүртэжэ биранагүй гэһэн тобшолол гаргаа. Зүгөөр, бүхы улад зоной хахадһаа олонхинь мүнөө дээрээ тэрэ политикые үшөөл дэмжэдэг юм хаш. Тиибэшье, энэ тоо хоёр долоон хоног бүхэндэ хоёр процентээр доошолхоор багсаагдана.

Тиихэтэй хамта, конгрессэй бюджетнэ бюро улад зоной ажана байдал һайжаруулха хэрэгтэ мүнгэ нэмээжэ һомолхые арсаһан байна. Энэ ямар удхатайб гэхэдэ, Вьетнамдахи дайн сэрэгые улам һүжэрөөхые хүсэгшэ монополистнууд арад зоной байдал һайжаруулхые эрмэлзэгшэдһээ хүсэтэй байба хаюм.

Эндэ эдэ хоёр хараа бодолой хоорондо горьтойхон арсалдаан болоно гэбэл эндүүтэй. Яахадааб гэхэдэ, бизнесэй, аралжаа наймаанай хэрэг тэдээндэ юунһээшье үнэтэй хаюм. Тиибэшье хариин оронуудта энэ ороной нэрэ хүндын унажа байһан ушар угаа түбэгтэй асуудал болонхой. Америкын улам олон хүнүүд мүнөө энээниие ойлгодог боложо байна. «Нью-Йорк таймсын» уншагшадай нэгэниинь өөрынгөө һанамжые газетэдэ иигэжэ бэшэбэ: «Өөрынгөө доторой олон хэрэгүүдые шиидхэжэ шадахагүй байһан манай орон хадаа Вьетнамда гү, али дэлхэйн ондоошье ямар нэгэн үндэһэ яһатанда ажабайдалай талаар өөрынгөө дура хүсэлые баадхаха ямар эрхэтэйб». Энэнь тон сэсэн ажаглалта болоно. Вашингтоной олохон политигууд имагтал энээн тушаа бодомжолжо эхилхэ ёһотой.

Вьетнам дээрэ хаягдадаг бомбонуудынь америкынхидэй хүсэгүйдэһэн тухай гэршэлжэ үгэнэ. Баян айлай стол дээгүүрхи хилээмэнэй үйрхэйнүүдые ядуушуулда хубааха аргаар доторойнгоо зарим асуудалнуудые шиидхэхэ гээшэ толиин нүгөө талань болоно. Ушарынь, эндэхи «агууехэ обществын» суртал номногшод социальна асуудалай юундэ панхаруудтаһанай үг үндэһые шэнжэлэн ойлгохо шадалгүй байна. Доторой социальна байдалай доройтолго, колони эзэмдэлгэдэ эсэргүү хүдэлөөн шэнги, өөрын гүнзэгы шалтагаануудтай юм. Эдэ үг шалтагаануудые ямаршье хайра үгэлгөөр, ямаршье алалга хюдалгаар далдалан зайсуулхын аргагүй.

С. БЕГЛОВ,
АПН-эй тусхай корр.
Лос-Анжелос—Вашингтон.

ХОЛЫН АЯН ЗАМ УРЯАЛНА

Профсоюзуудай областной совет ВЦСПС-эй аяншалагшадай Центральна Соведэй түсэбэй ёһоор жэл бүхэндэ олон ажалшадые хилын саана, мүн эхэ орон соогуураа аяншалгада эльгээдэг.

Үнгэрһэн жэлдэ манай республикаһаа 300 гаран аяншалагшад Болгари, Венгри, Германиин Демократическа Республика, Польшо, Румыни, Чехословакяар хэдэн хоногой туршада аяншалаад ерэһэн байна. Тиихэдэ республикымнай табан хүн Куба ороноор, хоёр геологууд Баруун Африкаар аяншалжа ерээ.

Мүнөө эхилээд байһан 1966 ондо манай республикын 400 гаран ажалшад холын аяншалгада эльгээгдэхээр түсэблэгдэнхэй. Июнь, июль, август, сентябрь һаранудта Болгари руу ошохо дуратайшуулай мэдүүлгэ барихадань болохо. Үзэсхэлэн гоё байгаалитай Болгари руу ошогшод хорёод үдэрэй туршада тэндэ аяншалжа шадаха. Тиихэдээ энээнһээ гадна эдэнэр хоёр долоон хоногой туршада али нэгэ курортдо амарха аргатай. Мүн июль һарада Румыни, Польшодо, августда Венгридэ амархаар ошохые хүсэгшэд мүнөөнһөө аян замдаа түхеэрхэдэнь болоно. Энээнһээ гадна автобусоор аяншалха дуратайшуулай мэдэлдэ Венгри—Чехословаки, Румыни—Болгари гэһэн путёвконууд бии. Түрүүшын аяншалагшад июнь, һүүлшынхидынь сентябрь һарада ошожо шадаха байна. Үшөө нэгэ һонирхолтой аяншалгамнай Куба—Итали—Чехословаки гэһэн маршрут болоно. Имэ маршрутаар аяншалха дуратайшуул арба нэгэн үдэр Кубида, табыень Италида, дүрбэн үдэрыень Чехословакяар ябажа амарха, сэнгэхэ аргатай.

Һаяын һаранудта эхилхэ аяншалгамнай гэхэдэ, байгша оной апрель һарада теплоходоор Японой олтирог тойрожо гараха болоно. «Урицкий» теплоходоор аяншалагшад Японой Майдзуру, Хиросима, Осака, Нагоя, Токио, Отару городуудта хүрэхэ аргатай. Мүн май һарада ГДР-тэ ошогшодой путёвко бии.

Холын аян замда зорихые хүсэгшэд завод, фабрика, совхоз, колхозуудайнгаа профсоюзай хүтэлбэрилэгшэдтэ мэдүүлгэ бэшэжэ хандаха ёһотой.

А. МАЛЬКОВСКИЙ,
облпрофсоведэй инструктор.

АЖАЛАЙ СОЛЫН ХҮНДЭЛЭЛ

Доодо-Торидо Иван Сергеевич Михайловые танихагүй хүн байхагүй. Иван Сергеевич эндэ гушан жэл соо хүдэлмэрилөө бшуу. Тэрэ эндэ түрүүшын колхоз эмхидхэлсээ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай хэсүү жэлнүүдые дабалсан гараа.

Гушан жэл... Он жэлнүүд Иван Сергеевичэй хаба шадалые, зоригые хатууханаар шалгаа даа. Ажабайдалай энэ шалгалтые нүхэр Михайлов ёһотойгоор барижа шадаа. Һаяар Доодо-Ториин ажаһуугшад нютагайнгаа Культурын байшангай хүтэлбэрилэгшэ Иван Сергеевич Михайловай уран һайханай самодеятельностьдэ хабсаржа эхилһээр 30 жэлэй ойе баярай оршон байдалда тэмдэглэбэ. Тэрэ үдэшэ Культурын байшанда хүнүүд олоор суглараа. Сугларагшад фойе соо эмхидхэгдэһэн стенднүүдые, фотовитринэнүүдые һонирхон хараа. Стенднүүд, фотовитринэнүүд дээрэ Иван Михайловай ажал ябуулга тобшоор харуулагдаа юм. Эндэ 1934—1936 онуудта буулгагдаһан һонирхолтой фотонууд бии.

Баярай энэ найр дээрэ совхозой партийна организациин секретарь С. Д. Григорьев ветеранай ажабайдал тухайнь элидхэл хэбэ. Элидхэлэй удаа республикын Культурын министрэй орлогшо нүхэр Герштейн амаршалжа, үнэтэ бэлэг барюулба. Зэдын аймгүйсэдкомой культурын таһагые даагша нүхэр Филиппов альга ташалган доро аймагай соёл болбосоролой хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэһөө бэлэг үгэнэ...

Тэрэ үдэшэ Культурын байшан соо орой болотороо хүхюу дуунуудай аялган зэдэлээ бэлэй. Иигэжэ ториинхид нютагайнгаа ажалша хүнэй ойе ёһотойгоор тэмдэглэбэ.

Н. МАДУЕВ.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр газаамнай хэзээ хэзээнэйхиһээ хүйтэн байгаа. Тиибэшье һаань спортдо дуратайшуул стадиондоо сугларжа, манайда айлшалһан Красноярска хизаарай залуушуулай командын Улаан-Үдын суглуулагдаһан командатай шайбатай хоккей наадахые һонирхон хараһан байна. Энэ наадамнай Россин Федерациин үбэлэй гурбадахи спартакиадада зорюулагдаһан байгаа. Үшөө тиихэдэ энэ уулзалгада шүүгдэһэн командань хойшодоо наадаха эрхэеэ хаһуулха байгаа бшуу. Хоёрдохёор болоходо, Красноярска хизаарта хоккей наадалга үнинэй дэлгэрэнхэй. Эдэнэр яһала һайн дүршэлтэй боложо, РСФСР-эй «А», «Б» классуудай командада оруулагдаһан байха.

ШАДАМАРААР НААДАГДАА

Манай стадион дээрэ наадан ямараар үнгэрөө хаб гээд хаража үзэе. Мүрысөөншье эхилжэ, хоёр командын добтологшод шуран хурдан, шадамар добтолгонуудые бэе бэеынгээ талада хэлсэжэ ороно. Нааданай эхилһээр дүрбэхэн минутын үнгэрөөд байхада, айлшадай зургаадахи номертой добтологшо тоо нээжэрхибэ. Энэмнай Красноярскын командын добтологшо Виктор Орел байшоо. Харюугай тоо нээхые оролдоһон улаан-үдынхид яһала һайнаар, эмхи гуримтайгаар наадана.

Түрүүшын шайбын оруулагдаһаар долоон минутын үнгэрөөд байхада, улаан-үдынхидэй командын капитан Юрий Калашников харюугай шайба сохижо, нааданайгаа тоо 1:1 болгобо. Үшөө дүрбэн минутын үнгэрһэн хойно Михаил Наумов хоёрдохи шайба айлшадтаа оруулжа, нааданайнгаа тоо 2:1 болгожорхибо.

Нааданай хоёрдохи хахадай хорин минутада улаан-үдынхид айлшадтаа булюу хүсэтэйгөөр добтолжо үрдеэшье бол, тоо нээжэ шадангүй, харин өөһэдынгөө ворота руу хоёрдохи шайба сохюулжа, 2:2 тоотой болоод, амаралтада гарана.

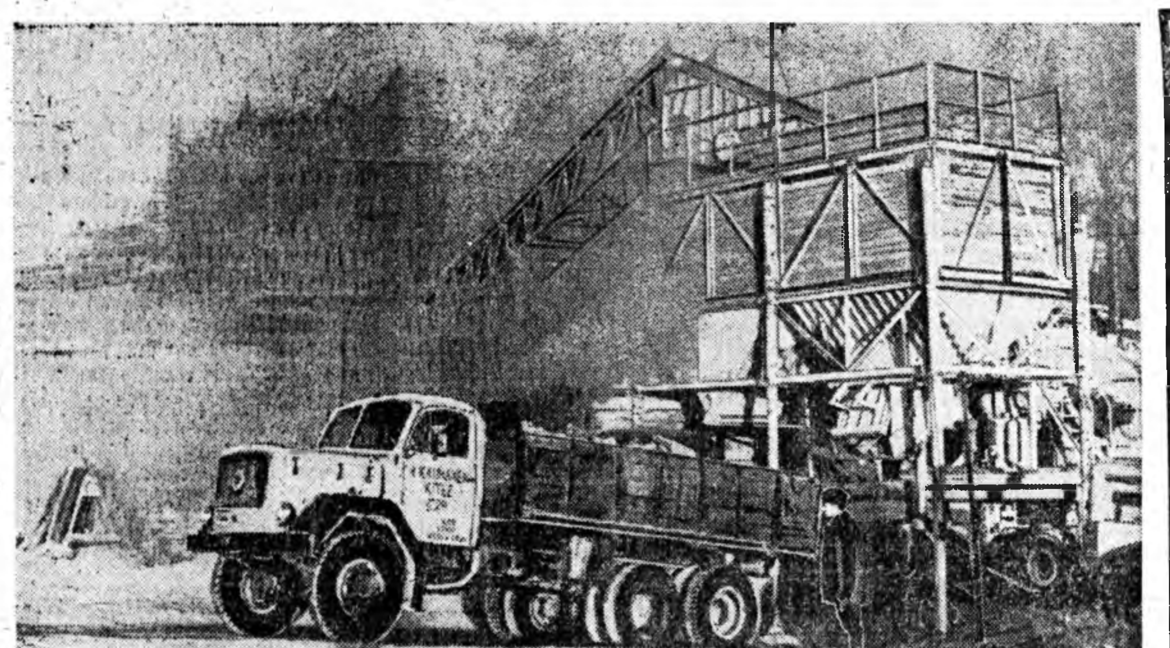
Нааданай һүүлшын хори минута. Улаан-Үдын хоккеистнүүд яашье һаань шүүхэ гэһэн зорилготой наадаяа эхилбэ даа. Нааданай эхилһээр минуташье болоодүй байхада, Виктор Конобеев Михаил Булдаков хоёр хойно хойноһоонь нэжээд шайба сохижо, нааданайнгаа тоо 4:2 болгожорхибо.

Красноярскын командын капитан Юрий Фомин нааданай дүүрэтэр гансахан шайба сохижо, уулзалгаяа 4:3 гэһэн тоотойгоор түгэсхэбэ. Тиигэжэ улаан-үдынхид шүүжэ, ээлжээтэ наадандa хабаадалсаха эрхэ олобо. Ээлжээтэ уулзалга үнгэргэхөөр Шэтын областиин, Яхадай АССР-эй командануудай хоорондо болоһон наадандa шүүһэн командань ерэхэ юм.

Н. ИВАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хоккеистнүүдэй наадан харуулагдана.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Зүүн Финляндиин газарай гүн дунда байдаг Саймаа гэжэ нуур 1968 оной навигациин үедэ Балтиин далайтай холбогдохо юм. Финляндиин гүн дунда оршодог ой модоной хүгжэнги промышленностьтай губернинүүд уласхоорондын худалдаа наймаанай ехэ замтай холбогдохо байна. Сайменскэ каналай ашаглалгада үгтэхэ хүрэтэр оройдоол жэл хахад үлөөд байна. Энээнние шэнэдхэн барихын тулада хоёр хүршэ гүрэнүүд һайн һайхан сэдьхэлэй харилсаа байгуулха ушартай болоо. Советскэ Союз өөрынгөө газарай участогые финнүүдтэ арендээр үгөө. Үнгэрэгшэ зуун жэлэй тэн багаар баригдаһан, энэ каналай ехэнхи хубинь совет газар дээгүүр гарадаг юм. Зураг дээрэ: Сайменскэ канал. Шулуу бутаруулдаг, бетон гаргадаг агрегат.

ТАСС-ай фотохронико.

ШОГ РАССКАЗ

УУЛЗАЛГА

Монсогор улаан хамар дээрээ нюдэнэйнгөө шэл унагааһан, зузаан гэгшын хүрин портфель һугабшалһан набтархан, хара шэг шарайтай хүн аймагай центрэй столово руу оробо. Нюдэндэнь пивэ харагдаба. Теэд даб дээрэ сүлөө стул харагданагүй хэбэртэй. Яахаб гэжэ бодомжолжо байтарнь, гэнтэ һөөлдэнги хоолойтой танил хүнэй абяан дуулдаба:

— Роман Шарипович, наашаа, наашаа! Мүнгэтэй болоод, хүниие танихаяа болёо гүш?

Абяан тээшэ харахадань, хүршэ колхозой танил агроном Дылгеров һууба.

— Ээ, нүхэр, ямар зохид ундан байгааб, амандаа золтойгоор ябажа ябана хаб...

— Һуу, һуу наашаа. Эй, официантка, нэгэ нэгэ кружка асарыш. Түргэлыштээ, басаган!

Хоёр нүхэд һониёо хэлсэжэ шууяшабад.

— Үсэгэлдэр бригадиртайгаа Ёлбойндо шэлтэй харые адуулһан аад, досоомни нэгэ тиимэшэг,—гэжэрхёод, Дылгеров нюун байжа стол доро архи аягална. Тэрэнээ адхан шудхан уунад.

— Ээ, Роман Шарипович, хаанаһаа хаана хүрэхсээ ябанаш?

— Хаана гэхэбши даа, баһа энэ кукурузын түлөө управлениидэ арһыем үбшэхэнь ха. Уншаа һэн гүш? Газетэдэ яагааб даа?

— Уншаа, уншаа. «Архяараа аргаяа, тамхяараа талаяа олоһон агроном...». Хэ-хэ... Ёһотойхон фельетон бэлэй. Эльгэнэйнгээ хатаса энеэгээ һэм.

Роман Шарипович нүхэрэйнгөө энеэхэдэ гомдожо, шарайгаа хубилгана.

— Зээ, зэ, хүрөө даа, юундэ эрхэбэш? Зүб лэ фельетон бэшэ аал? Теэд нүхэр, шадаад ябаха хэрэгтэй бшуу! Ша-даад! Зэ, бари.

Баһа стол дороо нэгэ нэгые хэжэ уугаад, эдеэгээ эдижэ абяагүй болошобод. Дылгеров бэеэ һайрхангяар эхилнэ:

— Манай колхоздо һаяар газетэһээ корреспондент ерээ һэн. Тарялан дээрэ гарахамни гэхэдэнь, һайн һайнуудаа үзүүлээ һэм. Удаань эшэхынгшье ехээр эшэбэб. Газетэдэ «Ногоон квадрадууд» гэһэн очерк, тэрээн соо агроном Павел Дылгеровэй үүсхэл һайта ажал тухай аржытар бэшээтэй ябаа һэн. Уншаа һэн гүт? Теэд яахаб даа, эшэхэдээ үхэдэггүй юм гэжэ хэлсэгшэ бэзэ. Үлүү һайн гүүлэхэдээ гутахагүйб даа... Басагаан! Басагашка! Пивэ асарыш, мухамни! Ууя, нүхэр. Һанаата бү боло, хараагаад лэ һаланад бэзэ...

Дылгеров мэдэхээр һогтошобо. Нүхэрынньшье баһа хэлэеэ жажалжа эхилээ.

Наран баруун тээшээ хэлтыжэ, үдын халуун бууpaһаар үни болонхой. Дылгеров стакан соохи салфеткэдэ гараа һарбайжа байтараа кружкатай пивэеэ адхажархина. Роман Шарипович урдахииень салфеткээр аршана. Салфеткынгээ нэбтэ норохоодо, үглөөгүүр киоскһоо абаһан газетэеэ хармаанһаа гаргана.

— Мэ, Павел, арша энээгээр,—гэжэ һарбайжа ябатараа һөөргэнь абаад, түрүүн аман соогоо, удаань ехээруншаба: «Агроном Дылгеров юун гэхэб?» Дылгеров толгойгоо гунхуулжа һууһанаа залд гэн:

— Юун гээбши?

— «Агроном Дылгеров юун гэхэб?»—харыш, Павел, нүхэрни! Газетэеэ нүхэртөө хоёр гараараа болгооходожо үгэнэ.

Дылгеров газетыень абажа уншана, улаан шарайнь улам хубилжа, хүрин хара болошоно. Роман Шарипович хүхюутэйгээр бабанана:

— Шамдашье хүрэбэд ха, уулзабабди хоёр нүхэд. Ха-ха... Ногоон квадрадууд!—гэжэ байгаад хахатараа энеэнэ. Дылгеров гэнтэ һөөлдэнгир болошоһон хоолойгоор шэбэнэхэ тооной шахан хэлэнэ:

— Тэдэнэршни агроном Дылгеровые үшөө танихал байха! Саарһан хоолтон, бэхэ ундатан, кор-р-еспондентнүүд!

— Бү сухалдыш, Павел, газетэ зүб бэшээ ха юм. Алдуунуудаа заабол заһаха хэрэгтэй, теэд саарһан дээрэ бэшэгдэһэниие һүхөөршье хюһажа гаргахагүйш — энэнь гомдолтойл байна.

Удангүй хүл хүндэ болоһон агрономууд арай гэжэ столһоо бодобод.

Одоол унаһаниинь хэлтыһэнээ шоглоо гээшэмнай эдээн тухай зүб лэ болоно бэзэ.

К. ИЛЬИН.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Арадай хиналта» гэһэн түрүү бэшэг. Сабшалан дээрэхи хүдэлмэри тухай А. Афанасьевай корреспонденци. «Малай үбэлжэлгэ — шухалын шухала зорилго» гэһэн рубрика доро Г. Субботиной корреспонденци. ТАСС-ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Хамар дабаанай ой модон яаһан үнэтэйб» гэһэн А. Митниковэй статья. «Хүмүүжүүлгын асуудал» гэһэн рубрика доро А. Серебриковой корреспонденци. П. Мстиславскиин «Социализмын үедэхи үйлэдбэри ба хэрэглэмжэ» гэһэн статья. В. Островскиин фельетон.

Гурбадахи хуудаһанда: ТАСС-ай материалнууд ба хилын саанахи һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: И. Шалимовай «Бухенвальдһаа зугадалга» гэһэн документальна повестьһоо толилогдоһон бүлэгэй түгэсхэл. Уран зохёолшо Ромен Ролланай түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнууд.

ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН РАДИО

ЗАМБИ ТҮБИИН ЗҮГ ЗҮБХИС БҮХЭНһӨӨ

ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН РАДИО

Договор эсэслэн баталагдаба

УЛААН-БААТАР, январиин 24. (ТАСС). Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай СССР МНР хоёрой хоорондохи договорые МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Президиум мүнөөдэр эсэслэн баталба гээд МОНЦАМЭ агентство мэдээсэнэ.

Индира Ганди тангариг үгэбэ

ДЕЛИ, январиин 24. (ТАСС). Индиин шэнэ правительствын премьер-министр болоһон Индира Ганди мүнөөдэр тангариг үгөө. Удаань Министрнүүдэй Кабинедэй гэшүүд тангариг үгэхэ юм.

Индиин шэнэ правительство

ЛОНДОН, январиин 24. (ТАСС). Министрнүүдэй Кабинедэй шэнэ составай списогые Индиин премьер-министр Индира Ганди Индиин президент С. Радхакришнанда хүргөө гээд Рейтер агентствын корреспондент Делиһээ мэдээсэнэ.

Кабинедэй составай гол хубинь хубилаагүй. Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй тушаалые С. Сингх, Дотоодын хэрэгүүдэй министрэй—Г. Нанда, Оборонын министрэй тушаалые Я. Чаван, Финансын министрэй — С. Чоудхури дахяад эзэлһэн байна.

Түсэблэлтын министрэй тушаалые дааһан А. Мехта тушаалһаа бууһан А. Сенэй орондо, Юстициин болон социальна хангалгын министрэй тушаал дааһан Г. Патхак гэгшэд кабинедтэ шэнээр ороһон байна.

Индиин шэнэ правительство мүнөөдэр тангаригаа үгэхэ.

Һүүлшын замда мордохуулга

ДЕЛИ, январиин 24. (ТАСС). Индиин наһа бараһан премьер-министрэй дурасхаалые баһа нэгэ дахин ёһолон хүндэлхын тулада Л. Б. Шастриин ажаллдаг газарһаа вокзал хүрэтэрхи бүхы замай хажуу талаар хэдэн олон мянган делиинхид мүнөөдэр жагсажа байба. Л. Б. Шастриин бэеые шатааһан үнэһые Делиһээ Аллахабад абаашаха тусхай поезд үглөөнэй 10 часта гараһан байна.

Президент С. Радхакришнан, премьер-министр И. Ганди, Г. Нанда, Индиин правительствын бусад гэшүүд вокзал дээрэ ерээ.

Шатаагдаһан үнэһэнэйнь ехэнхи хуби Индиин нангин мүрэнүүд Джамна болон Гангын бэлшэр дээрэ хүдөөлүүлэгдэхэ юм. Үлэгшэ хубинь тусхай урнанууд соо хэгдээд хүдөөлүүлэгдэхын тулада ороной элдэб штадуудта эльгээгдэхэ байна. Үнэһэтэй урнанууд зарим штадуудта абаашагдаа гэжэ газетэнүүд мүнөөдэр мэдээсэһэн байна. Олонхи штадуудта урнануудые хадагалалга ойрын хоёр үдэрэй турша соо болохо юм.

АМГАЛАН БАЙДАЛ ХАНГАХА ТҮРҮҮШЫН АЛХАМ

ДЕЛИ, январиин 24. (ТАСС). Инди Пакистан хоёрой хоорондохи эбтэй һайн харилсаа тогтоохо түрүүшын алхам болоһон Ташкентын Деклараци энэ талаар шэнэ алхамуудые хэхэ арга хоёр орондо олгохо гээд «Ин Эль-Фитр» гэжэ мусульман һайндэртэй дашарамдуулан болоһон уулзалга дээрэ олоной үмэнэ түрүүшынгээ үгэ мүнөөдэр хэлэхэдээ, Индиин премьер-министр Индира Ганди мэдүүлһэн байна.

Ташкентын Деклараци хоёр ороной хоорондохи харилсаае энэ дороо хүсэд заһаруулжа шадахашьегүй байгаа һаа, «эбтэй амгаланаар оршохо» эрхэ байдал бии болгохо гээд тэрэ хэлээ.

ТАШКЕНТЫН ДЕКЛАРАЦИИН ЁҺООР

ДЕЛИ, январиин 24. (ТАСС). Индиин информационно бюрогой мүнөөдэр тарааһан тусхай мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Али алинайнгаа хэрэгүүдые табан үдэрэй турша соо сухарюулха, эзэмдэгдэһэн газарнууд дээрэхи хамгаалалгын түхеэрэлгэнүүд удаадахи 21 үдэрэй турша соо задалагдаха, Ташкентын Декларациин ёһоор февралиин 25 хүрэтэр сэрэгүүд хүсэдөөр сухарюулагдаха гэжэ Индиин армиин штабай начальник генерал Чоудхури Пакистанай армиин командалагша генерал Муса хоёрой хоорондо түйлагдаһан хэлсээгээр хараалагдаһан байна.

Жэгдэ тала газарта байһан сэрэгүүд али али талын зүгһөө 1.000 ярда хүрэтэр (1 километр шахуу) зайда мүнөө эзэлжэ байһан газарнуудһаань сухарюулагдаха ёһотой. Хадалиг газартай районуудта сэрэгүүдэй хоорондоо дан ехээр дүтэлшэһэн гурбан газарһаа бэшэндэнь, хуушан байрадаа үлэхэ. Сэрэгүүдэй дан дүтэ байһан газарнуудта, тэндэхи хоёр талын командованиин түлөөлэгшэдэй үгэеэ ойлголсоһоной ёһоор сухарюулагдаха болоно.

Сэрэгүүдые сухарюулха түсэб зохёогдоо

КАРАЧИ, январиин 24. (ТАСС). Ташкентын Декларациин ёһоор, али али талын сэрэгүүдые сухарюулха тухай хэлсээ хэһэнэйнгээ һүүлээр Пакистанай армиин командалагша Мохаммед Муса Делиһээ Равалпиндида бусажа ерээ.

Делиһээ ниидэн гарахынгаа урда тээ генерал М. Муса Индиин президент С. Радхакришнантай, Оборонын министр Я. Б. Чавантай уулзаа.

Бүхэиндиин радиогоор үгэ хэлэхэдээ, хилэ дээрэ байһан сэрэгүүдые али али талын сухарюулха түсэбэй зохёогдожо дүүргэгдэһэниэ һаналаа хананги байһанаа М. Муса элирхэйлэн мэдүүлээ.

Плендэ ороһон хүнүүдые андалдан абалсалга

КАРАЧИ, январиин 24. (ТАСС). Инди Пакистан хоёрой хоорондо зэбсэгтэ тулалдаанай боложо байха үедэ плендэ абтаһан Пакистанай агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй гурбан лётчик үсэгэлдэр Равалпиндида бусажа ерээ гээд Ассошиэйтед Пресс оф Пакистан гэжэ агентство мэдээсэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлэй сентябрьда плендэ абтаһан Индиин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй долоон офицер урда тээнь Дели эльгээгдэһэн байгаа.

Эдэ хэмжээнүүд Инди Пакистан хоёрой хоорондо һаяхан баталагдаһан Ташкентын Декларациин ёһоор бэелүүлэгдэһэн байна.

ШЭНЭ ТОМИЛОЛГО

ЛОНДОН, январиин 24. (ТАСС). Нигериин сэрэгэй правительствын толгойлогшо, ороной армиин верховно главна командалагша генерал Агийи Иронси нигериец подполковник Курубо гэгшые Нигериин агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй командалагшаар томилоо.

Рейтер агентствын корреспондентын Лагосһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, урда тээнь энэ тушаалые Баруун Германиин полковник даадаг байгаа.

Австралида юумын сэн хүндэрнэ

КАНБЕРРЭ, январиин 22. (ТАСС). Австралиин статистическэ управлениин мэдээнэй ёһоор, гол шухала түхэлэй продуктнуудай сэн квартал бүхэндэ нэмэжэ байһанаа, дүрбэдэхи кварталда илангаяа ехээр хүндэрөө. Гурбадахи кварталайхитай сасуулбал, юумын сэн 1,3 процентээр хүндэрөө, бүхэли жэлэй турша соо 5,5 процентээр нэмэһэн байна. Энэ хадаа һүүлшын табан жэлэй турша соо юумын сэнгэй урдынхида орходоо һураггүй ехээр дээшэлһые харуулжа үгэнэ.

Хилээмэн, мяхан, һүн, тоһон, үндэгэн, хартаабха, сигарет, пивэ болон бензинэй сэн горитойгоор нэмээ гэжэ статистическэ управлени тэмдэглээ. Агаарай замаар, городой болон городууд хоорондын автотранспортаар ябаха биледүүдэй сэн нэмээгдээ. Газетэнүүдэй болон кинодо орохо биледүүдэй сэн нэмээ.

Вьетнамай Эсэгэ ороной фронтын ЦК-гай мэдүүлгэ

ХАНОЙ, январиин 24. (ТАСС). Вьетнамай Эсэгэ ороной фронтын ЦК-гай президиум мэдүүлгэ толилжо, Лаос тушаа Холбоото Штадуудай бэелүүлдэг эзэрхэг түримхэй түсэбые эрид шууд буруушаагаа.

«Лаосые эзэмдэхын тулада США-гай сэрэгүүдые эльгээхэ түсэбүүд бүхы Индохитадта эзэрхэг түримхэй дайн байлдаае шангадхан дэлгэрүүлхэ гэһэн Джонсоной правительствын юрэнхы түсэбтэй таһаршагүй холбоотой» гээд ВИА агентствын дамжуулһан энэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Центральна болон Урда Лаосые эзэмдэхэ, тэдэниие Урда Вьетнам болон Таиланд хоёрые холбоһон өөрынгөө стратегическэ плацдарм болгохо гэжэ эдэ түсэбүүдээр хараалагданхай гээд мэдүүлгэ соо заагдана. Эдэ түсэбүүд эзэрхэг түримхэй дайн байлдаанай баазые үргэдхэхэ, Лаосые эзэмдэхэ, Камбоджын бэеэ даанхай, бэеэ абанги байдалые һуларуулха гэһэн зорилго урдаа табилсана.

Вьетнамай Эсэгэ ороной фронтын ЦК-гай президиум хадаа Нео Лао Хак Сат партиин ЦК-гай 1966 оной январиин 17-ной мэдүүлгые хүсэдөөр дэмжэнэ. Лаосто эсэргүү бүхы эзэрхэг ябуулгануудаа болюулха, Америкын бүхы сэрэгүүдые болон өөһэдынгөө туһамаршадай сэрэгүүдые тэндэһээ гаргаха, Лаос тушаа 1962 оной Женевскэ хэлсээнүүдые нарийнаар сахиха, Лаосой гурбан талын түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн правительствые хүндэлхэ тухай Америкын империалистнуудта өөрынгөө мэдүүлгэ соо партиин ЦК эрилтэ хэһэн байгаа бшуу.

Лаосой болон Камбоджын аха дүү арадуудтай вьетнам арад урда мэтэ хамта ябажа, США-гай империалистнуудтай эрид шангаар тэмсэхэ гээд Вьетнамай Эсэгэ ороной фронтын ЦК-гай президиум тангариглан найдуулһан байна.

„Эндүү боложо“ алагдаба

ЛОНДОН, январиин 24. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Да-Нангһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Америкын далайн сэрэгэй пехотын артиллери Да-Нанг шадарай районой амгалан хүн зониие «Эндүү боложо» буудаһан байна. Тэрээнһээ үлэжэлэн, хоёр залуу эхэнэр, гурбатай үхибүүн алуулаа, 10 наһатай хүбүүн болон нэгэ эрэ хүн хүндөөр шархатаа.

Австралиин хүн зоной тоо

КАНБЕРРЭ, январиин 22. (ТАСС). Австралиин статистическэ управлениин мэдээнэй ёһоор, 1965 оной октябриин 1-нэй байдалаар ороной хүн зоной тоо 11.411.368 хүн болоо.

—◆—

ДРВ. Куангнинь провинциин агаарай дайдые хамгаалдаг Арадай армиин агаарһаа хамгаалха сэрэгүүдэй батарейнуудай нэгэн. Декабриин һүүл багаар энэ провинциин зенитчигүүд дүрбэн үдэрэй турша соо Америкын 14 самолёдые буудажа унагаагаа.

ВИА-гай—ТАСС-ай фото.

◆

Раскын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 24. (ТАСС). «Хэблэлэй түлөөлэгшэдтэй уулзалга» гэһэн телевизионно телеграммаар үсэгэлдэр үгэ хэлэхэдээ, гүрэнэй секретарь Дин Раск Америкын Баруун Европодохи союзнигууд Вьетнамдахи дайнда хабаадахын тулада өөрынгөө сэрэгүүдые эльгээхэ гэжэ найдажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

Урда Вьетнамда дайнай ябуулгые Вашингтон урда мэтэ үргэлжэлүүлхэ гэжэ ойлгохоор Раск хэлэһэн байна.

Редакторай орлогшо
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-89, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н03374. Зак. № 47.